

Štev. 8.

V Celovcu 15. augusta 1866.

XV. tečaj.

Homilija za 14. pobinkošno nedeljo.

„Nihče ne more dvema gospodoma služiti!“ Mat. 6, 24.

Danešnje sveto evangelje, ljubi moji poslušavci! je samo po sebi že pridiga, ker ima vvod, razlago in sklep, tedaj bom tudi jaz pri razlaganji pri tem redu ostal.

I. Vvod sv. evangelja.

Vvod danšnjega svetega evangelja se začneja tako-le: „Nihče ne more dvema gospodoma služiti; ali bo namreč enega sovražil in enega ljubil; ali se bo enega deržal in enega zaničeval. Ne morete služiti Bogu in mamonu.“ Te besede svarijo človeka lakomnosti. Gospod bi jih bil lahko tudi tako-le obrnil: „Stara prislovica pravi: Hlapec ne more dvema gospodoma služiti, ki si nasprotujeta, ker bi mu sleherni kaj drugega ukazoval: Bog pa mamon, to se pravi, pravi Bog pa krivi bog bogastva, nebeški Oče pa peklenški oče sta gospoda, ktera si v eno mer nasprotujeta; zakaj vse kar Bog veli, je mamonu ali lakomnosti nasprotno; torej človeku ni mogoče Bogu služiti in lakomnosti. Komaj imamo kako zapoved od Boga, kateri bi lakomnost ne nasprotovala. Perva zapoved veli: „Veruj v enega samega Boga“; lakomnost je pa po besedah sv. Pavla malikovanje. (Efež. 5, 5.) Druga zapoved veli: „Ne imenuj po nemarnem božjega imena“; lakomnik pa kolne, sakramentira, se roti in preklinja Boga, če le količkaj škode terpi v časnih rečeh. Tretja zapoved veli: „Posvečuj praznik“; lakomnik pa v nedeljah in praznikih ravno tako po svojih opraviilih leta, kakor delavne dni; še celo v cerkvi mu kupčije in barantije, zgube in dobički, stroški in dohodki po možganih vertoglavijo ter mu je veliko bolj mar za posvetne posle nego za besedo in službo božjo. Ni je zapovedi božje nobene, ki bi se zoper njo ne pregrešil mnogokrat vsakteri, ki časno blago ljubi čez mero.

Zato je djal modrega Siraha sin: „Ni je zlobnejše reči od lakomnika.“ „Ni je krivičnejše stvari, nego človek, ki po zlatu hlepi: on ima celo svojo dušo na prodaj; zakaj taki ljudje še svoje oserčje in svojo dušo izdajo in prodajajo.“ (Sirah 10. 9, 10.) Zgolj le dobro nam tedaj želi Jezus, ker pravi: „Nihče ne more Bogu in bogastvu služiti“; ako tedaj želite biti služabniki božji, se ne smete lakomnosti v oblast spustiti. Od kod pa vendar izhaja žalostna resnica, ljubi moji farmani! da se toliko ljudi lakomnosti in dobičkariji pod nogami valja? Po mojih mislih izvira lakomnost iz prevelike skerbi za telesni živež in za obleko. Množica ljudi ima polovico preveč skerbi za svoj život, za jed, pijačo in obleko in od tod izhaja neredni pohlep po denarjih, od tod izvirate lakomnost pa dobičkarija. Čujte zdaj še lepe in tolažljive besede, s katerimi Jezus svoje učence z nami vred opominja: „Ne skerbite za svoje življenje, kaj bote jedli; tudi ne za svoje telo, kaj bote oblačili.“

II. Razlaga se skerb za živež in obleko.

Evangeljska razlaga se razločuje v dva oddelka:

1. Ne skerbimo čez mero za svoj živež.
2. Ne skerbimo čez mero za obleko.

1. „Ne skerbite za svoje življenje, kaj bote jedli“; — „ali ni življenje več ko jed?“ Življenje ima večo vrednost kakor jed, ki je za ohranjenje svojega življenja potrebujemo; če nam je tedaj Bog življenje dal, ki je več vredno, nam tudi živeža ne bo odrekel, ki je manjše vrednosti nego življenje. Življenje nam je Bog dal, predno smo ga zanj mogli prositi; nam li ne bo tudi živeža dal, če se mu približamo z zaupljivimi prošnjami? Dar življenja, ki smo ga prejeli od Boga, nam je gotov porok božje vsemogočnosti in dobrote, ki nam tudi živeža za ohranjenje življenja ne bo odtegnila. Kdor ima tedaj prevelike skerbi za svoj živež, mu primanjkuje zaupanja v božjo previdnost, žali dobrotljivega Boga in njegova obilna skerbljivost vtegne kriva biti, da se mu zasušir vir božjih darov. „Poglejte ptice pod nebom, ker ne sejejo in ne žanjejo in ne spravljajo v žitnice; in vaš Oče nebeški jih živi. Ali niste vi veliko več, kakor one?“ Odprite oči in pogledjte in ozrite se okoli sebe vi, ki vam primanjkuje živeža, vi, kateri imate vsega dosti in obilno, pa vendar nobeno uro pred nesrečo niste gotovi; zakaj nakladate svojemu sercu preobilne skerbi za prihodnje dneve? Ozrite se okoli sebe in pogledjte, ne svoje domače ptice, ki jim sami hrano dajete, temuč pogledjte ptice pod nebom, ki zanje

ljudje skerbeti ne morejo, ki „ne sejejo in ne žanjejo in ne spravljajo v žitnice; in vaš nebeški Oče jih živi.“ Nobena konca ne vzame brez volje nebeškega Očeta. Kedar so od starih vranov mladi zapuščeni in po živežu vpijejo: jih usliši nebeški Oče, ki stori, da se okoli gnjezda mušice izvalé in červiči zaležejo, ki jim hrano dajejo. (Psl. 1. 46.)

Glejte tedaj stvari božje, ki ste krona stvarjenja, ki imate neumerjoče duše, ki Boga spoznate in ljubite! glejte kristjani, ki je Kristus vaš Gospod, ki je Bog vaš Oče! pogledajte okoli sebe, ozrite se kvišku in povejte mi, ali niste več vredni, kakor vrane in druge ptice pod nebom?

Ali mar Bog za vas, ki ste njegova podoba, ki ste njegovi otroci, ne bo bolj skerb, nego za stvari, ki so le za ta svet? Meni ni znan noben oče, kateri bi svoje otroke zanemarjal in vso skerb le obračal v ptice ali kako drugo živad. Zakaj bi se nek potlej človek bal, da ne bi vsemogočni, neskončno modri in dobrotljivi Oče nebeški skerb za svoje hčere in sinove na zemlji, Oče, ki še najmanjše živali ne zanemarija?

Če imate tedaj trdno vero, da ljubeznjiva previdnost nebeškega Očeta oskerbljuje živež za vse njegove stvari na zemlji in če zraven svoje vere še zmirom plašno in boječe skerbite, kaj bote jedli, kaj bote pili, s čim se bote oblačili: no, potlej za vas ni nobene pomoči, potlej nosite blago in denarje na kup, da bo segel do nebes, potlej skerbite, kolikor vam je drago, skerbite, da bote vsi sivi! In kaj vam bo vsa skerb pomagala? Odgovorite mi, kaj vam bo pomagala? Odgovorite na vprašanje Jezusove: „Kdo iz med vas more z vso močjo svojega premišljevanja le en vatel visokosti svojega telesa dostaviti?“ „Kako vam je mogoče, poprašuje sveti Zlatoust, „s svojim umom, z vso svojo skerbjo in z vsem svojim trudom celo telo ohraniti.“ Človek, ki se zanaša na svoje skerbi ter se s svojim lastnim trudom preživiti derzne, bo imel slabega rednika, ker brez božje pomoči vsa človeška skerb nič ne opravi. Izvolimo si rajše nebeškega Očeta za rednika, zaupajmo vanj in v njegovo previdnost brez strahu, On nam bo oskerbel živež in potrebno obleko.

2. „Ne skerbite za svoje telo, s čim se bote oblačili. Ali mar telo ni več kakor obleka?“ Kdo ni prepričan, da je telo več vredno, kakor obleka; vsaj toliko mi je znano, da si sleherni rajši pusti sleči oblačila nego vzeti življenje. Bog pa je osnoval vaše telesa brez vas; dal vam je zale ude in pet zlahtnih čutov, za ktere ga niste prosili in prositi ne mogli. Tisti, ki je brez vaše pomoči imenitnejši in dražji dari vam oskerbel, vam bo gotovo z vašo skerbjo in pomočjo vred manj imenitne in cenejše dari doseči pomagal ter vam pripomogel k poštenu in potrebnemu obleki brez vaših obilnih skerbi, če ga bote za-njo prosili.

„Poglejte limbarje na polji, kako rastejo! ne delajo in ne predejo: pa povem vam, da še Salomon v vsi svoji časti ni bil tako oblečen, kakor njih eden. Če pa travo na polji, ktera danes stoji, in se jutri v peč verže, Bog tako oblači, koliko bolj vas, maloverni!“ Le dobro prevdarite, ljubi moji in jasno vam bo, da limbarji, cvetlice in druge zelišča na polji, ki jih z veseljem gledamo, niso družega, kakor trava brez velike vrednosti, brez visoke cene, torej nič posebnega. Danes cveto, jutri padajo pod koso. „Rožice cvetó vesele le ob času letne mlade; leto pošlje piš in strele, lepo cvetje jim odpade.“ Ker tedaj nebeški Oče minljivo cvetje z obilno lepotijo kinča, bo li morda na vas pozabil, na vas, ki ste ustvarjeni po podobi njegovega bitja; na vas, ki ste odločeni za večnost; na vas, ki ste dedi nebeškega kraljestva?

Ne bodite torej tako maloverni in ne bojte se, da bi vas Bog z živežem in obleko ne preskerbel, On, ki oblači rože in preživlja ptice.

„Ne skerbite tedaj rekoč: kaj bomo jedli in kaj bomo pili, ali s čim se bomo oblačili? Ker po tem vsem poprašujejo neverniki. Saj vé vaš Oče nebeški, da vsega tega potrebujete.“ Slabo se priporočuje kristjan, kateri si obilno časnih skerbi na glavo nakopuje; on priča, da mu primanjkuje terdne vere. Nevernikom se preobilna skerb za obleko in živež bolj lahko odpušča; zakaj molikovali so ter izmišljevali si bogove, tožljive, slabe, nemarljive božanstva, ki jim za blagor človeški ni bilo mar, ki so nali, naj se rije svet naprej po naključbi ali naj gre z ljudmi vred vse v kolobar. Mi pa nismo neverniki, mi smo kristjani, ki Boga spoznavamo, rekoč: „Jaz verujem v Boga Očeta, vsegamogočnega stvarnika nebes in zemlje.“ Bog je vsegamogočen, zato lahko za nas skerbi; On nam je dober, ker smo njegovi otroci, zato bo tudi hotel za nas skerbeti; On je vsegaveden, zato ne bo treba dolgo zastonj k njemu zdihovati. „Saj ve vaš nebeški Oče, da vsega tega potrebujete.“ Edina ta misel nas more v stiskah tolažiti in v bridkosti življenja naše serce z zaupanjem v Očeta nad nami napolniti. Morda pa zdaj kdo misli: Če Bog za nas skerbi, se bom pa za naprej vseh skerbi znebil, ne bom nič delal, ne molil, gospodarstvo svoje bom v nemar pustil, na stare leta še mislil ne bom; to bo življenje za me, da me bo zemlja vesela; bo že skerb nebeškega Očeta vse prav uravnala. Poterpljenje prijatelj moj! iz previdnosti božje takih sklepov ne smeš delati; čuj malo, kaj pravijo končne besede današnjega svetega evangelja.

K o n e c.

Gospod Jezus svojo pridigo tako-le sklene: „Iščite najpred božjega kraljestva in njegove pravice, in vse to vam bo priverženo.“ Ste li dobro razumili, kaj pravi Gospod? Gospod ne pravi: Iščite samo božjega kraljestva; ampak on pravi: „Iščite najpoprej božjega kraljestva.“ Človek tedaj sme zraven božjega kraljestva še kaj drugega iskati, da le ni zoper božje kraljestvo in zoper naš dušni blagor. Gospod pravi: „Iščite najpred božjega kraljestva in njegove pravice.“ Pravica pa terja, da se imamo hudobij ogibati in dobro delati: torej zraven zaupanja v previdnost božjo ne smemo leni in tožljivi biti, ampak spolnovaje zapoved božjo „v potu obraza svoj kruh si služiti.“ (2. Moz. 15, 17.) Bog skerbi takrat za nas, kedar naše skerbi ne zadostujejo. On nam deli čas, um, pamet in telesne moči za delo, zakaj „tica je za letanje ustvarjena, človek pa za delo.“ (Job. 5, 7.). Sv. Pavl pravi: „Kdor ne dela, naj tudi ne jé.“ (II. Tes. 3, 10.). Bog skerbi za nas, ker nam deli milost za molitev in moči za delo; česar tedaj z molitevjo in delom ne moremo doseči, s tem nas bo že On preskerbel. Storimo kolikor nam je mogoče in Bog bo storil, kar mi storiti ne moremo. „Iščite najpoprej božjega kraljestva in njegove pravice in vse to vam bo priverženo.“ To se pravi: Iščite si najpoprej nebeških zakladov, ki jih molj ne sne, ki jih rija ne konča in tatje ne ukradejo in kedar ste se teh zagotovili, skerbite tudi za časno blago; varujte se hudega, delajte dobro; molite pobožno, delajte pridno, terpite poterpežljivo; molite, delajte, terpite za nebesa, „in vse to vam bo priverženo.“ Nebesa so več vredne memo zemlje; kdor služi za nebesa, bo dobil zemljo za priklado. O neizrekljiva je dobrot tvoja, Oče nebeški! ki si tistim, kateri si kupujejo s pravico nebesa, obleko in živež na verh dati obljubil. Kako zagamani, kako norčavi pa smo ljudje, ki priklado, živež in obleko kupujemo za drage in britke skerbi; prvo in glavno reč, nebeško kraljestvo pa v nemar puščamo, zoper zapoved Gospodovo, ki nam veli: „Iščite si najpoprej božjega kraljestva in njegove pravice, in vse to vam bo priverženo.“ Amen.

Homilija za 15. pobinkošno nedeljo.

„Jezus je šel v mesto, ki se imenuje Najm.“ Luk. 7. 11.

V v o d.

Kdor vzame današnje sveto evangelje v roke in želi iz njega kaj koristnega posneti, mu ne bo zadostilo, če ga bo le samo bral ali brati poslušal; temuč treba mu bo razumiti njegov zapopadek in vedeti, kaj da pomeni. Sv. Avguštin v tej zadevi tako-le govori in pravi: „Gospod Jezus Kristus ni čudežev delal samo zato, da so bili storjeni; ampak za tega del, da bi ljudje, ki se čudijo njegovim delom, ravno iz teh del resnico spoznali. Vsakdo občuduje lepo pisano pismo. Komu pa več hasne zala pisava, ali tistemu, ki jo čudoma ogleduje pa brati ne zna, ali ne marveč onemu, ki je branja vaje ter razumiti more, kar vidi in bere? Gotovo tistemu, ki brati zna in razumiti more.“ Takošni učenci moramo po Avguštinovih besedah tudi mi biti v Kristusovi učilnici; mi moramo njegove čudeže ne samo gledati in občudovati, temuč razumiti jih je treba.

Najte tedaj, da vam pojasnim imenitni čudež, ki ste ga pri branji današnjega sv. evangelja skor s svojimi očmi gledali in vzdignite pokrove svojega uma, da vam ga napolnim z nauki skritimi v verstah današnjega svetega evangelja, ki je oddelkov trojno njegovih.

I. Pervi oddelek govori o merliču, ki so ga nesli iz Najma.

II. V drugem oddelku Jezus zbudi merliča iz smertnega spanja.

III. V tretjem oddelku vidimo pogrebce, ki strahoma hvalijo Boga.

Pripravite se in poslušajte pazljivo!

Razlaga.

I. Merliča nesejo iz Najma.

„In prigodilo se je, da je potlej šel v mesto, ki se imenuje Najm; in z njim so šli njegovi učenci in velika množica. Ko se je pa mestnim vratam približal, glej! so merliča nesli edinega sinu njegove matere, in ta je bila vdova; in z njo je bilo veliko ljudi iz mesta.“

1. Premislimo to prigodbo samo na sebi. Merlič, ki ga nesejo k pogrebu ni siv starček, ampak mladenč, ki je umerl v cvetji svoje starosti. Človek ni tedaj samo takrat zrel za smert, kedar ima že sivo ali plešasto glavo, temuč marsikoga polože na mertvaški oder, ki je komaj začel živeti in spoznavati, da je na svetu. Svarim te tedaj, mlado ljudstvo! nikar se ne zanašaj na telesno moč in mlade lica, tvoje življenje visi za tanko nit, ktera se vtegne vsako uro utergati. Ne odlašajte pokore na sive leta ali zakonski stan, zakaj nikdo vam ni porok, da bote kdaj stari možje ali žene; glejte mladenča! kakor njega morejo tudi marsikoga iz med vas neoženjenega in mladega nesti na pokopališče.

2. Ovi mladeneč je bil edini sin svoje matere, ki je bila vdova. Glejte! kedar pride nesreča v hišo, je redkokdaj brez tovaršije. Čaša terpljenja še ni bila polna, ko žena zgubi svojega moža, zgubi tudi še svojega sina, ki je pričakovala od njega podporo za svoje pozne leta. Kdo je bil kriv, ali oče, ali mati ali sin nesreče, ki je obiskala to hišo. Ko je gospod Jezus slepemu dal pogled, so ga prašali učenci: „Učenik, kdo je grešil, ali on, ali njegovi starši, da je bil slep rojen? Jezus odgovori: ne on, ne njegovi starši; ampak zgodilo se je to, da se božje dela nad njim razodenejo.“ Iz teh besedi Jezusovih moremo posneti, da ni vsaka nesreča tudi že šiba božja. Tudi pobožne ljudi tepe Bog s šibo mnogoverstnih britkosti časi zato, da se poviša njegova čast, časi pa iz tega namena, da se njegovim otrokom zveličanje bolj zagotovi. S terpljenjem na zemlji si služimo veselje nebeško; s terpljenjem posvetnim nas tepe in vredne nareja sreče, ktero nam je že odločil. Enako je storil z vdovo, kateri je najpred serce ranil, da bi bila potlej za veselje bolj občutljiva.

3. Pripovedovaje mertvaško dogodbo mladenčevo sveto evangelje hvali mestnjane iz Najma, ker jih je šlo veliko za pogrebom; „in z njo je bilo veliko ljudi iz mesta“, pravi sv. Lukež. Merliče pokopavati, za pogrebom iti so dela, ki so se vsaki čas štele med skazovanje ljubezni, usmiljenja in prijaznosti. Angelj Rafael je

hvalil pobožnega Tobija, ker je po dne merliča v svojo hišo nosil ter po noči pokopaval. Kralj David je hvalil Jabes-Galaadčane, ki so kralja Savla pokopali. Enake hvale so vredni učenci svetega Janeza Kerstnika, ki so svojega učenika pokopali, potlej pa Nikodem in Jožef iz Arimateje, ki sta v grob položila Kristusa Gospoda.

Posnemajte tudi vi, kristjani moji! vse izglede usmiljenja in prijateljstva; skazujte rade volje skrajno čast svojemu bližnjemu, ki ga Bog pokliče pred sodni stol in molite za duše v vica, saj bote morda tudi vi kmali enakih prošelj in enake molitve potrebovali.

II. Jezus obudi merliča k življenji.

„In ko jo je Gospod videl, se mu je v serce smilila in ji je rekel: Ne jokaj! In je pristopil in se par dotaknil (kteri so pa nosili, so obstali); in je rekel: Mladeneč, rečem ti, ustani! In merlič je sedel in začel govoriti. In ga je dal njegovi materi.“

To je kratka pripovedka, ki nam pove, kako je Jezus mertvega mladenča zopet k življenji obudil. Kaj imamo najpred misliti, ko to pripovedko slišimo ali beremo? Človek se ne more ubraniti, da bi ne mislil na Gospodovo dobrotljivost, miloserčnost, ki jo je imel do vdove, ki jo je pokazal z besedo in spričal tudi v djanji. Vdova ni še potožila z nobeno besedo svoje britkosti: vendar je njen žalostni pogled segel Gospodu v serce, komaj jo zagleda in že je bilo ganjeno do živega njegovo serce. Smilila se mu je; vendar pa bi vdovi samo z občutki usmiljenja ne bilo pomagano, zato jo tudi z besedo tolaži ter ji reče: „Ne jokaj!“ Gospod jej prepove jokati, vendar ne pravi, da je prepovedano materi jokati in plakati pri mertvem truplu njenega sina; temuč po besedah sv. Avguština jej je bilo prepovedano objokovati njega, ki bo skorej izbujen iz smertnega spanja.

Gospod je ne tolaži s prazno besedo, ampak jej tudi v djanji pomaga. S čudežem svoje vseмогоčnosti obudi mertvega sina k življenji ter ga izroči zopet njegovi materi. Glejte ve zapuščene vdove! spreglejte in vidile bote, kdo je vaš prvi pomočnik in najboljši tolažnik. Jezus Kristus celo mertvega obudi k življenji, da bi zapuščeni vdovi vroče solze iz oči izbrisal. Vbogajte tedaj sv. Pavla, ki vam svetuje ter pravi: „Vdova mora le v Boga zaupati ter noč in dan pridno moliti“; in gotovo se Bog ne imenuje zastonj v psalmih „Oče sirot in sodnik vdov“; Oče nebeški skerbi za zapuščene sirote ter bo sam sodil tiste hudobneže, ki vdove zatirajo. Mi pa kristjani moji! bomo po izgledu Gospodovem rade volje pomagali ubogim vzlasti pa sirotam in vdovam; s tolažbo in pomočjo, ki jo dobivajo od nas ubogi, sirote in vdove si zaslužimo

všečnost božjo; zakaj Sin božji nas je učil vdovam usmiljenje skazovati; zraven pa tudi še sv. apostel Jakob pravi: „Čista in neoskrunjena služba pri Bogu in Očetu je ta, če kdo sirote in vdove v britkostih obiskuje.“

Zraven nam pa storjeni čudež tudi vsegamogočnost Jezusovo oznanuje: Gospod se dotakne par ter pravi: „Mladeneč, rečem ti, vstani!“ pri tej priči merlič vstane ter začne govoriti. Kdo je tedaj On, ki gospoduje čez žive in mrtve? Je li človeku kaj tacega mogoče? ali nima marveč le Bog sam tako oblast in moč?

Sveti možje novega in starega zakona, na primer, Elija, Elizej, sveti apostel Peter in še drugi so sicer tudi merliče k življenji obuditi mogli; pa nobeden iz med njih se ni prederznil reči mrtvem: „Jaz ti rečem: Vstani!“ ampak spustili so se na svoje kolena ter se poravnali na obraz in s ponižno molitevjo Boga prosili, da naj jim pomaga s pomočjo njegovega svetega imena merliča k življenji obuditi. Jezusu pa ni bilo treba nobene prošnje, nobene molitve, temuč s svojo lastno oblastjo veli smerti, naj se umakne, s svojo lastno oblastjo zapove duši, da naj se verne nazaj v telo: in glejte! smert in duša vbogate povelje Gospodovo. Torej mora Jezus resnično pravi Bog biti. Ktera vera na zemlji izhaja iz tacega vira, kakor naša keršanska katoljska, ki izvira iz Kristusa, ki je pri belem dnevu in v pričo mnogo ljudi iz mesta in dežele z eno samo besedo k življenji obudil merliča, ki so ga že nesli na pokopališče?

III. Okoli stoječi se bojé ter hvalijo Boga.

„Vse pa je strah obšel, in so Boga hvalili rekoč: Velik prerok je med nami vstal, in Bog je obiskal svoje ljudstvo.“ Jaz tudi mislim, da so čudno gledali vsi, ki so prišli z Jezusom, potlej pa pogrebci, ki so merliča spremljevali na pokopališče, ko so se ustavili, kateri so ga nesli in ko je mladeneč jel govoriti z marterjo in z njimi, kateri so stali okrog njega. Ko bi mi zraven bili, bi se nam gotovo tudi enaka godila. Kar pa je vsa množica takrat storila, bomo tudi mi danes storili. Zahvalili se bomo Bogu, ki je svojega Sina, našega Gospoda, s tako imenitnimi čudeži poslal; veselimo se pa tudi, da je velik prerok, od ktereга je že Mozes prerokoval, da je Mesija, na zemljo prišel, in da je Bog v človeški postavi svoje ljudstvo obiskal. Spomin slavnih Jezusovih čudežev nas mora v veri poterditi, upanje naše ojačiti, in ljubezen do njega v naših srcih splameniti.

Kar nas prigodba današnjega svetega evangelja uči zastran telesa, smo tedaj dobro razumili; kaj pa nas ona uči še zastran duše? Cerkvni učenik sveti Avguštín pravi, da je ta mladeneč

podoba grešnika, ki njegova duša po grehu zgubi svoje življenje in umerje in ki jo potlej Jezus zopet k življenji milosti obudi. Mati mladenčeva pa, ki se joka nad svojim mrtvim sinom in ki se veseli svojega k življenji izbujenega sina, je keršanska cerkev, ktera se britko joka nad dušno smertjo svojih otrok in ktera se veseli, kedar vstajajo njeni otroci iz smertnega dušnega spanja.

Gotovo človek ni nikoli bolj nesrečen, kakor takrat, kedar je v smertnem grehu; zakaj razžalil je Boga, največo dobroto, zgubil je prijaznost božjo in pravico do nebes ter zaslužil večno smert. Jaz vem, ljubi moji očetje! jaz vem, keršanske matere! da vam je težko pri sereu, kedar vam vzeme smert ljubo hčer, ali sina, ki ga radi imate; zakaj se ne jokate marveč, če je vaš sin hudoben, ali če je vaša hči zapeljana bila? Francoska kraljica Blanka je djala svojemu sinu, kraljeviču Ludoviku: „Ljubi moj sin! če bi slišala, da si umerl, bi ne žalovala premočno, če bi pa slišala, da si smerten greh storil, bi bilo to za mene najbritkejša žalost.“ Sveta Monika ni nehala jokati in moliti, dokler je njen sin Avguštin terdil krivo vero in živel pregrešno. Neki škof pa ji je rekel, da ni mogoče, da bi kateri otrok pogubljen bil, ki je zanj toliko solz bilo prelitih. Zgodilo se je po njegovih besedah. Bog, kateri je sina Najimske vdove k življenji obudil, je tudi Moničinega sina dušne smerti otel, ter krivovernega in hudobnega Avguština spreobernal v slavnega svetnika in izverstnega učenika svete cerkve. Če imate hudobne otroke, ljubi starši keršanski! jokajte nad njimi in molite zanje; usmiljeni Jezus se bo tudi v vaše solze ozerl in otel vaše otroke dušne smerti.

Predno je Gospod Jezus mertvega mladenča k življenji obudil, je zapovedal obstati unim, ki so ga nesli. Neki razlagavec svetega pisma pravi: Kristus je hotel pokazati, da se grešnik ne more spreoberniti in iz dušne smerti vstati, dokler se ne ustavijo hudobne strasti, in grebi, ki človeka na duši moré in na pokopališče večnega pogubljenja vlečejo. Žalost nad grehom in vse spovedi nič ne pomagajo, dokler se jezovec ne začne ustavljati svoji jezi, dokler se nečistnik ne začne ustavljati nesramnemu pohlepu telesnega poželjenja, dokler se pijanec ne začne premagovati v pijači, dokler se napuhneni človek ne začne ustavljati nečimurnosti in prevzetnosti.

Zraven tistih, ki so mladenča nesli na pokopališče, se nahajajo tudi taki nosivci, ki duše pokopujejo. Ti-le grehi so mnogokrat krivi prezgodne smerti marsikterega mladega človeka: Požrešnost in nezmernost v pijači, nečistost, jeza in nepokorščinost, ki skrajšujejo mladim ljudem življenje ter jih vlačijo na dušno pokopališče. Modri Sirah pravi: „Pijanost jih je že mnogo umorila: kdor pa je

zmeren, si bo svoje življenje podaljšal.“ Nečistost je bila kriva, da je Bog v starem zakonu ves človeški rod v vodi končal, da je Sodomo in Gomoro sežgal in da je Benjaminovi rodovini z mečem konec storil. O jezi se bere v Jobovih bukvah: „Norega človeka bo jeza umorila.“ Zastran pokorščine pa pravi četrta zapoved božja: „Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in ti dobro pojde na zemlji“. Ni čuda tedaj, da mnogo otrok ne dočaka poznih let, ni čuda, da se mnogim slaba godi, ker niso vbogali svojih staršev in spoštovali tistih, od katerih so po volji božji prejeli svoje življenje. Amen.

Homilija za 16. pobinkoštno nedeljo.

„Kdor se povišuje, bo ponižan, kdor se ponižuje, bo povišan.“ Luk, 14, 11.

V v o d.

Kar nam današnje sveto evangelje pripoveduje, zgodilo se je v slednjem letu Kristusovega življenja menda v mestu Kafarnavm. Gospod je prišel iz Jeruzalema, kjer je praznoval binkoštno praznike, zopet nazaj v Galilejo, kjer se je preganjanju Jeruzalemskih Judov hotel za nekaj časa ogniti, zraven pa vendar nobene prilike zamuditi, ki se mu je ponudila, svoje učence in ljudstvo v božji postavi podučiti. Konečne besede današnjega svetega evangelja, ki pravijo: „Kdor se povišuje bo ponižan, kdor se pa ponižuje bo povišan“, imajo sicer že dosti v sebi za eno celo pridigo; zakaj veliko se more govoriti o šibi, ki jo Bog za visokost in prevzetnost pripravljeno ima, veliko pa tudi o plačilu, ki ga ponižnost sme pričakovati. Pa jaz bom rajši vse današnje sveto evangelje z vami vred premišljeval, kakor pa nekoliko besed njegovih, in ga hočem razdeliti v tri glavne dela ter bom od vsacega posebej govoril.

I. Jezus večerja v hiši imenitnega farizeja.

II. Jezus ozdravi v saboto vodeničnega človeka.

III. Jezus nas uči, kako se moramo pri obedih obnašati.

Le pazljivo poslušajte!

Razlaga.

I. „Tisti čas, ko je šel Jezus v hišo nekega višega farizeja kruh jest v saboto, so vsi nanj gledali.“ Glejte, kristjani, od ene strani 1) Jezusovo ljubezen, ki gre k farizeju na gostnijo in od druge strani, 2) hudobijo Judov, ki so nanj gledali.

1) Gotovo je resnica, da je božji Zveličar vse ljudi ljubil brez razločka, vsakemu človeku se je prijazno pridružil. On je šel vas k pobožnim in bogaboječim, da bi jih v dobrem djanju poterdil, kakor n. pr. k Marti in Mariji. Šel je vas k colnarju in grešnikom, da bi jih spreobernal, kakor n. pr. k Caheju in Matevžu.

On je šel vas, kakor nam današnje sveto evangelje pripoveduje, k svojim sovražnikom, farizejem, šel je vselej zgolj iz ljubezni, da bi jim njih hudobije očital in pokazal, kako so lakomni, prevzetni in časti željni, in da bi jih teh grehov očistil. On jim je dal na znanje, da je prišel iskat, kar je bilo zgubljenega in da se Bog ne peča za stan in osebo, ker je vse ljudi k zveličanju poklical. Iz tega se vidi, da moramo tudi mi vsacega človeka ljubiti; naj bo visokega ali nizkega stanu, naj bo hudoben ali pobožen, naj bo prijatelj ali sovražnik. Nobenemu človeku ne smemo ljubezni odreči, ker je vsaki po božji podobi vstvarjen, za nebesa poklican, s Kristusovo kervjo odrešen, ker je Bog svetega Duha čez vse meso razlil. Kakor je pa Jezus z vsakim le zato rad v caker hodil, da bi mu dobro storil in ga za nebesa pridobil, tako se mora reči, da tudi mi le takrat z drugimi ljudmi po keršanski se pečamo, kedar ne gledamo na svoj dobiček in svoj prid, temuč kedar nam je mar sreča in zveličanje svojega bližnjega.

2) „In so nanj gledali“, ne zato, da bi se od njega kaj dobrega bili naučili, temuč da bi njegovo obnašanje soditi in očitati mogli. Bila je sabota in hinavci so gledali ali bo Jezus gospodov dan posvečeval ali ne, in ali ne bo morebiti zoper postavo sabote ravnal; iskali so namreč prilike, da bi ga mogli zatožiti. Ostudna hudobija farizejska! Mesto da bi bili gledali tako pobožnega moža, ter se od njega pobožnosti učili, so farizeji samo to želeli, da bi mogli v zadržanju našega Gospoda kaj spodtikljivega zagledati, da bi ga mogli v pričo ljudstva ob čast pripraviti in pri gosposki zatožiti. Da bi bili hinavski farizeji rajši na sebe se ozirali, kakor pa na Jezusa gledali! Ker Jezusa nikdar nobenega greha niso mogli obdolžiti, bi bili na sebi obilno hudobij našli. Ali mar more človek ktero večjo napako nad seboj imeti, kakor če nobene ljubezni do svojega bližnjega nima? „Ljubezen“, pravi sv. ap. Pavl, „ne

misli nič hudobnega^a. (I. Kor. 13. 5.) Kdor ima pravo ljubezen, od vsacega človeka bolj dobro misli, kakor od sebe. Kedar vidi pri svojem bližnjem ktero napako, si jo prizadeva izgovarjati ter jo zmanjšati; kedar se pa ktera pregreha ne da izgovarjati in zmanjšati, je treba plašč čez njo vreči ter jo zakriti, kakor pa med ljudmi razglašati.

II. „In glej! neki vodeničen človek je bil pred njim. In Jezus je spregovoril in je djal učnikom postave in farizejem, rekoč: Ali se sme v saboto ozdravljati? Oni pa so molčali.“

Kako je prišel vodeničen človek med večerjo v hišo imenitnega farizeja? Morebiti so ga farizeji noter spravili nalašč, da bi skušali gospoda, kaj bo storil v saboto z bolnikom; morebiti je pa tudi sam prišel; zakaj mogel je siromak slišati, kako je Kristus mogočen pri ozdravljevanju bolnikov, in je šel tedaj k njemu pomoči iskat. Sicer ni zapisano, da je Kristusa prosil za zdravje; morebiti se je pa bal v pričo hinavskih farizejev glasno svojo željo razodeti. Tukaj se vidi zopet ljubeznjivo serce Jezusovo; on ne vpraša vodeničnega, kako je notri prišel? Precej, ko ga je zagledal, se ga je že tudi usmilil, in da bi farizejev ne pohujšal, jih je najpred vprašal: „Se sme v saboto ozdravljati.“

Čudno vprašanje, ki bi si nanj upal vsaki pameten če tudi neveden človek odgovoriti: visoko učeni farizeji in pa modri pismarji si pa niso upali odgovoriti, temuč so molčali; morebiti zavoljo zvijače, da bi Jezus njih misli ne vedel, ali pa so bili morebiti osupnjeni in niso vedeli s kakošnim odgovorom bi se iz zaderge izmotali. Ne to ne uno jim ne služi v čast. Kaj pa stori Jezus?

2) „In ga je prijel, ozdravil in spustil.“ Zopet velik čudež! Vsakemu je znano, da je vodenica huda bolezen, ki se malokdaj da ozdraviti; Jezus Kristus pa je vodeničnega človeka ozdravil brez vsega zdravila, samo dotaknil se ga je, in zdrav je bil pri tej priči! Kdor bi se tedaj branil v Jezusa verovati, ki take čudeže dela? Še prositi ga ni bilo treba; ozdravil je bolnika in še hvaležnosti ni nobene čakal; zakaj, kakor hitro je bil bolnik ozdravljen, ga je spustil.

Ne dajte se tedaj prositi kristjanski bratje, kedar vidite ktere ga človeka v potrebah, ki mu morete pomagati. Potreba naj vam serce ogreje, kakor Jezusu; resnica je, da

„Kdor rad in urno da, dal je dvakrat,
Počasno kdor daje, bi rajši ne bil kar kaj dal.“

Ne marajte, ako se vam bo morebiti tudi z nehvaležnostjo povračalo. Dobro storiti je že samo na sebi lepa reč, ki dobrotniku in siromaku dobro dé in pregovor pravi, da je boljši dajati, kakor jemati. Ne storite dobro zavoljo ljudi, temuč zavoljo Boga, ki vam bo gotovo dobrote poplačal. Jezus je dobrote skazoval, dasiravno je več nehvaležnosti, kakor hvaležnosti za svoje dobrote dobil. Vsaj farizeji so mu očitali, ker je sabotni dan bolnike ozdravljaj.

3) Zato se je opravičil pri hinavcih in je djal: Komu izmed vas bo osel ali vol v kapnico padel in ga ne bo izvlekel precej sabotni dan? In mu niso mogli na to odgovoriti. In kako bi bili mogli tudi kaj odgovoriti na Jezusovo vprašanje? Zakaj po besedah sv. Beda je Jezus hotel reči: „Ako vam v saboto vol ali osel ali pa ktera druga žival v kapnico pade, ji naglo priskočite ter jo rešite, ne ravno da bi žival oteli, temuč da bi svojo lakomnost nasitili; jaz pa bi ne smel človeka rešiti, ki je več vreden, kakor žival? Vaše djanje je poželjivo in lakomno; moje pa je ljubeznipolno.“ (Beda apud Cornel. a Lap. in h. loc.) Ne pozabite tedaj, kristjanski poslušavci! Saboto — pri nas nedeljo — posvečevati nam zapoveduje božja postava. Vendar posvečevanje nedelje in praznikov ni perva in največa zapoved. Perva in največa zapoved je ljubezen do Boga, druga pa, ki je tej enaka, je ljubezen do bližnjega. Kar tedaj iz ljubezni do Boga in do bližnjega v nedeljah in praznikih moramo storiti, to ni zoper posvečevanje nedelj in praznikov. Varujte majhne otroke; strežite bolnikom; pasite črede; storite vse to iz ljubezni do Boga in do bližnjega; naj si bo tudi ob nedeljah in praznikih, in ako vam tako opravilo ne pripusti v cerkev priti, se ne pregrešite zoper zapoved, ki pravi: posvečuj praznik; ta zapoved je manjša kakor zapoved ljubezni do Boga in do bližnjega, in ki se z ljubeznijo do Boga in do bližnjega najlepši dopolnuje.

III. „Povedal je pa tudi povabljenim priliko, ker je vidil, kako si perve sedeže izbirajo in jim je rekel: Kedar si povabljen na gostnijo, ne sedaj na prvo mesto; da, ko bi bil morebiti častitljivši, kakor ti od njega povabljen, ne pride, kateri je tebe in njega povabil, in ti ne reče: Ognj se temu; in se takrat ne začneš s sramoto na zadnje mesto pomikati. Temuč, kedar si povabljen, pojdi in sedi na poslednje mesto, da ti poreče, ko pride, kateri te je povabil: Prijatelj! pomakni se više! Takrat ti bo čast v pričo tistih, ki so pri mizi.“

Glejte! kako rahlo je Kristus znal učiti. On tistim, ki so pri obedu hotli više sedeti, ni v obraz hotel visokosti in prevzetnosti očitati; temuč je svoje opominjevanje tako oblekel, kakor bi ne

govoril od tistih, ki so bili pričujoči, temuč od drugih ljudi, ki jih je nekdo v svate povabil. Kar je Jezus o svatih govoril, je veljalo tudi k večerji povabljenim farizejem, ki so ga gotovo dobro razumili in so si mislili, da jim je treba ponižnim biti, ne pa iz prevzetnosti viših sedežev iskati.

Kedar bote vi drugim napake in pregrehe očitali, ne govorite jeznih in ostrih besedi; zakaj bodeče, neotesane besede človeka osramoté, zdražijo, pa malokdaj poboljšajo. Lepa beseda lepo mesto najde, in gotovo je dobro mislil tisti, ki je rekel: Ako hočeš ljudi pretepati, moraš palico z žametom in volno oviti, da jih ne bo preveč bolelo. Ako tiste, ki so grešili, z ljubeznijo in krotkostjo svarimo, se jih bodo naše besede bolj prijele, ker bodo prepričani, da jim le dobro hočemo.

2) Ker pa Zveličar še te besede pristavi: „Zakaj kdor se povišuje, bo ponižan, kdor se pa ponižuje bo povišan“, nam očitno na znanje daje, da ni dosti samo pri svatovščinah in večerjah prevzetnosti in visokosti premagati, temuč da moramo v vseh okoliščinah ponižni biti. V obnašanju, v besedah in v mislih se moramo ponižati. Ako imaš lepšo obleko, kakor tvoj sosed ali tvoja sosedka, misli da bo življenja in pota kmalo konec in da Bog ne gleda na družega, kakor na serce. Ako si lepšega obličja kakor tvoji tovarši in tovaršice, misli, da lepota obraza mine, kakor roža na polji, ki danes cvete in diši, jutri se pa obleti in posuši. Ako imaš dosti prijatlov in premoženja, misli, da te bo v nadlogah malokdo videl ali pa nobeden in da je premoženje minljivo in nestanovitno kakor prijatli. Prevzetnost in visokost ste nevarne in zaničljive lastnosti. Plevel na njivi je podoba prevzetnega hudobneža: Plevel se vzdiguje čez dobro žito; prevzetni človek kviško glavo nosi, in se pozna na preširni visokosti, pravi sv. Mat. 13. Plevel se prime za verh in visoki človek za prevzetnost, pravi Pred. 23. 8. Prevzetnost je megla, v kateri ne vidimo, ne sebe ne drugih. V gosti megli se zgodi, da se človek v človeka zaleti: prevzetneži se tudi eden drugemu ne ognejo, ker so slepi. Kedar gledaš iz visocega turna na tla, se ti vsi, ki so spodaj, vidijo majhni: kdor iz svoje visokosti gleda na ljudi, ne bo poznal njih vrednosti. Kar je nam ostudna jed, to je Bogu prevzetan človek; ni obernemo proč svoje oči, Bog pa se prevzetnemu človeku zoperstavi, pravi sv. Peter. Sokol zida na visoko peč svoje gnjezdo: podoba prevzetnega človeka, ki ni nikoli s svojim stanom zadovoljen, in zmirom više sili in si gradove zida v oblake. (Jerem. 49. 16.) Vino človeka zmoti in ogluš: prevzetnost je najbolj nevarna.

„Pijanec in prevzetnež se zmirom sprehajata v nečimurnih in visocih praznih mislih“, pravi prerok. (Habakuk.) Lonec polen vroče

vode je podoba prevzetnega človeka; krop v loncu zmirom više in više sili, tako da izkipi na zadnje, ako se ne zalije časi z merzlo vodo; tako bi tudi prevzetni človek zmirom više in više silil v svojih mislih, in bi se naposled popolnoma zgubil in bi ne vedel, kje da se znajde, ko bi se mu zmirom dobro godilo.

Sekira, šiba in palica se ne spunta zoper človeka, ki jo rabi: tudi za Boga ni nobena težava, prevzetne ljudi in narode ponižati; vsi so le orodje v božjih rokah in se zastonj zoper Boga vzdigujejo. (Iz. 11. 15.) Kdor se povzdiguje, bo ponižan, in kdor se ponižuje, bo povišan.

Kristus nas v današnjem evangelji ni hotel učiti, kako moremo pri ljudéh čast doseči in kako se moremo sramoti ogniti, temuč on nas le zagotovi, da bo Bog prevzetne ponižal, ponižne pa povzdignil. Ker se je Lucifer, prevzetni angel, v nebesih preveč povzdigoval in previsoko silil, ga je Bog na dno pekla vergel. Marijo devico pa, ki se je ponižala za deklo gospodovo, je naredil za mater božjo in za kraljico vseh angelov in svetnikov. Bodite tedaj ponižni, pa ne prevzetni: „Kdor se povišuje bo ponižan, kdor se ponižuje, bo povišan.“ Amen.

Homilija za 17. pobinkošno nedeljo.

„Učenik! ktera je največa zapoved v postavi? Kaj se vam zdi od Kristusa, čigav sin je?“ Mat. 22, 38. 42.

V v o d.

Kar se v današnjem sv. evangelju bere, zgodilo se je nekaj časa pred Kristusovo smertjo v Jeruzalemu. Komaj so odšli Saduceji, ljudje, ki niso verovali v vstajenje mesa, in katerim je Jezus pokazal, da ne razumijo ne moči božje ne svetega pisma, že pristopijo farizeji ter ga hočejo skušati in v besedah vjeti; pa kakor vselej, tako tudi danes mesto Kristusa le sami sebe v zaderge pripravijo. Le dobro poslušajte! zapopadek današnjega svetega evangelja je imeniten.

Farizeji vprašajo Jezusa: „Učenik! ktera je največa zapoved v postavi?“ Jezus pa vpraša farizeje: „Kaj se vam zdi od Kristusa? Čigav sin je?“ Prvo vprašanje se tiče poglobitve reči kristjan-

skega zadržanja v življenju npravnosti; drugo vprašanje pa spada v poglavitno reč kristjanske vere. Ktera je tedaj največa zapoved v postavi? To nas uči današnje evangelje v prvem delu. Kaj moramo v Kristusu verovati? To nam odgovori drugi del ravno tega svetega evangelja.

R a z l a g a.

I. Največa zapoved v postavi.

1. „Tisti čas so pristopili k Jezusu farizeji; in eden izmed njih, učenik postave, ga je prašal skušajoč: Učenik! ktera je največa zapoved v postavi?“

Farizeji so bili sploh hinavski ljudje, prevzetni potuhnjenci, očitni in skrivni sovražniki Kristusovi, ki so gospoda povsod zalezovali in mu škodo želeli; vendar ta farizej, učenik postave, ki je v imenu drugih farizejev Kristusa uprašal, ktera je največa zapoved v postavi, imel je pred kakor ne dobro serce. To je, da je hotel Jezusa z vprašanjem skušati: pa je morda od Kristusa tudi hotel podučen biti; zakaj sv. evangelist Marka sam priča, da je ta Jud Kristusov odgovor hvalil in da je Kristus njega z božjim kraljestvom tolažil. (Mark. 12. 32.) Ni tedaj narobe, temuč hvalevredno je, časi zastran božjih zapoved kaj vprašati.

Kedar ne veste prav, kaj bi se moralo pri tej ali uni priliki storiti, da ne bo zoper božjo zapoved, prašajte kakega pametnega človeka, dušnega pastirja ali pa svojega spovednika. Boljši je prašati, kakor pa zoper svojo dolžnost se pregrešiti. Je li že farizej dobro ali slabo v sersu mislil, kedar je Kristusa vprašal: Učenik! ktera je največa zapoved v postavi? mu je vendar ljubeznivi Gospod naravnost odgovoril:

2. „Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega serca, iz vse svoje duše, iz vse svoje misli. Ta je največa in prva zapoved. Druga pa je tej enaka: Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe. V teh dveh zapovedih je zapopadena vsa postava in preroki.“

Kristus temu učeniku postave kar kaj novega ni povedal. Kdor hoče poiskati sveto evangelje, ki se bere dvanajsto nedeljo po binkoštih, bo našel zapisano: „In glej! neki učenik postave je stopil pred njega ter ga je vprašal: Učenik! kaj naj storim, da bom večno življenje zadobil? On pa mu je rekel: Kaj je v postavi pisano? kako bereš? On je odgovoril in je rekel: Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega serca, iz vse svoje moči in iz vse

svoje misli in svojega bližnjega kakor samega sebe. In mu je rekel: Prav si odgovoril, to stori in boš živel." (Luk. 10. 25.)

Kakor oni učenik postave, tako bi bil tudi ta, ki nam današnje sveto evangelje od njega govori, mogel vedeti že iz svoje postave, kar mu je Jezus povedal, namreč, da ste ljubezen do Boga in do bližnjega dve prvi in največi postavi. Zatorej so se tedaj Judje prizadevali Jezusa zadeti postave v besedah vjeti; Jezus starih zapovedi božjih ni preklical, temuč on jih je le na novo poterdil.

Ako hočemo Boga ljubiti iz vsega svojega serca, iz vse svoje duše, iz vse svoje moči in iz vse svoje misli, moramo ga ljubiti čez vse, to se pravi: mi ne smemo nobene stvari tako radi imeti kakor Boga; Bog mora biti cilj in konec vsega našega djanja in vseh naših opravil, zavoljo njega moramo živeti in umreti. Boga moramo više ceniti in častiti, kakor vse druge reči, ktere niso Bog, tako da nobene minute svojega življenja ne bomo drugam obračali, kakor v čast božjo.

Svojega bližnjega ljubiti kakor samega sebe se pa pravi: njemu v potrebah pomagati, ga v nadlogah tolažiti, ž njim usmiljenje imeti, k ljubezni do Boga napeljati in mu pot v nebesa pokazati. Sv. Avguštin pravi: „Kar storiš sebi, stori tudi svojemu bližnjemu; stori, da bo Boga popolnoma ljubil. Ako ga ne vodiš, da bi dosegel tisti blagor, ktere ga ti želiš, ga ne ljubiš kakor sebe.“

„V teh dveh zapovedih je zapopadena vsa postava in preroki“ to se pravi: vse, kar postava božja zapoveduje, in vse, kar so preroki v božjem imenu učili, vsa stara zaveza, ktera obstoji iz Mozesove postave in prerokov, opira se na te dve zapovedi ljubezni do Boga in do bližnjega. Učenik postave, s katerim je Jezus govoril, Kristusovih besedi ni le samo poterdil, temuč je tudi pristavil in je djal, da ljubezen do Boga in do bližnjega več velja, kakor vsi darovi; tedaj je dopolnovanje teh dveh zapovedi več vredno, kakor vse opravila in ceremonije judovske postave, ktere brez ljubezni nič ne veljajo. Tako je Kristus overgel zmoto farizejev, ki so se zanašali le na zunanje ceremonije in ki jim ni bil mar duh postave; in tako je osramotena tudi zmota veliko kristjanov, ki za nektare pobožne dela in opravila bolj rodijo, kakor za najbolj imenitne zapovedi. Ne zanesite se tedaj preveč na božje pota, na procesije — na pranganje — na lepoto cerkve, altarjev, na lepoto križev: To, kar Bog od vas tirja, je čisto serce, resnična pokora in poboljšanje življenja. Kaj ti pomaga, ako si zapisan v bratovščine, ako obhodiš in obiščeš daljne božje pota, ako daruješ denar in seme podobam svetnikov, svoje serce pa za sebe ohraniš, mesto da bi ga Bogu daroval. Kaj ti pomaga, ko bi ti šel v Jeruzalem, v Rim ali v Kompostello na božjo pot, in ko bi zopet nazaj prinesel serce, ki služi tistim pregrešnim navadam, kakor pred, serce polno jeze, sovraštva, nevošljivosti, serce polno pregrešne poželjivosti, ktera te

je pred vlačila po nesramnih potih, po potih tatvine in goljufije? Kaj nam pomagajo precej lepi križi in snažna obleka, ako smo iz serca spodili Kristusa, ki ga v podobi kruha nosimo po polji, ako so serca nekterih, ki se med device štejejo, bolj černe zavoljo greha, kakor je njih obleka bela; kaj pomaga prižgana sveča v roci, ako v sercu ne gori ljubezen do Boga in do bližnjega. Snažna cerkev, lepi križi, lepi altarji in vse, kar se od službe božje vidi, je le samo znamenje, da tudi serce Bogu služi; ako pa pri teh zunajnih znamenjih serce Bogu ne služi, potlej smo mi v strašnih zmotah, kristjanski poslušavci, in mi sami sebe grozovito goljufamo. Bog ne potrebuje zlatih tabernakelnov, svetlih kelhov, voščene svečave in kadila; teh reči le mi potrebujemo, da bolj lahko ž njih pomočjo svojo dušo k njemu povzdigujemo; zakaj ker svetloba solca in zvezd, jutrajna in večerna zarja, lepota božjega stola so komaj otrink in senca tiste svetlobe, ki on v njej stanuje, kako bo tedaj on taci reči od nas tirjal, ki jih ima sam v obilnosti? Naše serce on hoče imeti, napolnjeno z ljubeznijo do njega in do bližnjega; brez te ljubezni on zaverže nas in vse druge reči in s to ljubeznijo se dopolni vsa postava, pravi sv. ap. Pavl. Rim. 13. 8.

II. Čegav sin je Kristus?

1. „Ko so bili farizeji zbrani, jih je Jezus vprašal in je djal: Kaj se vam zdi od Kristusa, čegav sin je?“

Ko je gospod Jezus farizejem na vprašanje odgovoril, jih je tudi on nekaj vprašal. Oni so njega vprašali, da bi ga skušali, Jezus pa jih je vprašal, da bi jih podučil. Judje so vedeli, da mora Mesija na svet priti; da je pa v resnici Jezus Nazarenski obljubljeni Mesija, to bi jim bilo moglo jasno biti, kakor beli dan, ker jim ni bilo neznano, da se je prerokovanje prerokov v njem dopolnilo in ker so njegove čudeže gledali. Vprašanje tedaj: je li Mesija zgolj človek, ali pa Bog in človek skupaj, je imenitno vprašanje; in ker se je Jezusova smert približevala (to se je zgodilo v sredo pred slednjo večerjo), previdni Zveličar ni hotel nobene prilike zamuditi in Jude prepričati, da on ni samo človek, temuč tudi Bog, toraj jih vpraša: „Kaj se vam zdi od Kristusa, čegav sin je?“

2. „Oni mu odgovoré, Davidov.“ Zakaj pravijo Judje, Kristus je Davidov sin? To pravijo za tega del, ker je Bog vzlasti pobožnemu Davidu obljubil, da bo iz njegove rodovine Mesija rojen. Ako bi se bilo govorilo samo o človeški natori Kristusovi, bi bil odgovor Judov resničen; zakaj kakor človek je bil Jezus v resnici Davidov sin, ker je bila njegova Mati devica Marija iz

Judovega rodu in Davidove hiše. Sv. evangelist Matevž, ki popisuje Jezusovo rodovino, ga koj v začetku svojega evangelja imenuje sina Davidovega, sina Abrahamovega, ker je kakor človek bil iz rodu Davidovega in Abrahamovega.

3. Ali je pa mar pravi Mesija, naš gospod Jezus, samo človek, ali ni tudi pravi Bog? Ja, tudi Bog je on. Čujte le in poslušajte, kako jih je on prepričal, da je Bog. Rekel jim je tedaj in je djal: Zakaj ga pa David v duhu imenuje svojega gospoda, ako je samo njegov sin po rodu in pravi: „Gospod je rekel mojemu gospodu: vsedi se na mojo desnico, dokler ne bom položil tvojih sovražnikov v podnožje tvojih nog? Ako ga tedaj David imenuje gospoda, čegav sin je?“

Zdaj pa morate najprej vedeti, da je bilo v stari zavezi, v Judovskem svetem pismu v 109. psalmu Davidovem zapisano: „Gospod je rekel mojemu gospodu: Vsedi se na mojo desnico, dokler ne položim tvojih sovražnikov v podnožje tvojih nog.“ Te besede je govoril kralj David po razsvitljenji sv. Duha o prihodnem Zveličarju, česar tudi učeni Judje ne tajé. Iz teh besedi je tedaj Jezus Jude prepričal, da je Bog v resnici tako-le: Vi Judje imenujete Mesija Davidovega sina; David ga pa, kakor veste sami, razsvitljen od sv. Duha, imenuje svojega gospoda, gospoda, ki sedi na desnici božji, gospoda, kateri ima tedaj božjo oblast. Za tega del mora ta Mesija, ta sin Davidov več biti, kakor David, več kakor zgolj človek, več, kakor vsi angeli in ljudje, ker nobenemu angelu in nobenemu človeku ni rekel: „Vsedi se na mojo desnico“. Mesija mora tedaj Bog biti; in ker je kakor človek prišel na svet, tako je on Bog in človek skupaj.

4. „In nobeden mu ni mogel odgovoriti besede; in od tistega dne se ni nobeden prederznil, ga še kaj vprašati.“

Za resnico! Judje niso imeli nobenega trdnega vzroka, za katerega del Kristusa gospoda niso spoznali za Mesija in za sina božjega, ker jim je to resnico dostikrat z lastnimi besedami prerokov in s svojimi čudeži prepričal. Ker so se pa le na zunanje ceremonije svoje postave vpirali, ker so se zanašali le na to, kar se vidi, ker so bili le v svojo lastno svojeglavnost zatelebani, so mižali, so oči zatisnili pred svetlobo Kristusovega nauka ter resnice niso hotli viditi; Kristusov nauk je bil zoper njih meseno poželjenje; in ker so samo posvetnega Odrešenika pričakovali, ki bo na zemlji mogočno kraljeval: jim Jezus Kristus ni bil po volji, kateri je od sebe djal, da njegovo kraljestvo ni od tega sveta, kateri ni nikdar učil, da mora človek posvetno blago za ljubo imeti, temuč da mora človek svojo srečo iskati unstran groba v nebesih.

Zakaj se pa mi čudimo Judovski slepoti? Čudimo se in pri-
tožimo se rajše zoper pohujšanje, ki ga kristjani Judom dajemo.

Mi verujemo z Judi vred, da je Kristus Davidov sin; mi verujemo več kakor Judje, mi verujemo, da je Kristus Davidov gospod, da je gospod vseh ljudi, da je sin božji, ja mi verujemo, da je Bog. Pa mi verujemo to sploh le samo z jezikom; v sercu pa tajimo to resnico in v djanju zoper njo ravnamo, ker Kristusa gospoda tako malo vbogamo kakor Judje, ker za nauke Kristusa našega učenika tako malo maramo, kakor Judje, ker se za zapovedi Kristusovi, ktero nam je dal, tako zoperstavljamo kakor Judje, ker se za zveličanje, ki nam ga Zveličar na ponudbo daje, tako malo rodimo kakor Judje in malikovavci, ker mi Bogu darujemo židane oblačila, nedolžno, belo obleko svetega kersta, ki je znamenje dušne čistosti, pa umazano in raztergano nosimo, ker mi v božjo čast veže božje lepšamo in skerbimo, da so cerkve snažne, iz svojega života pa, ki je po besedah sv. Pavla tempel sv. Duba, ne pometemo pregrešnih smeti in ostudnega blata nesramnosti, jeze, sovraštva in nevošljivosti. Ja bratje moji, sestre moje v Kristusu! vse to drugo rad in brez velike težave človek Bogu daruje, serce pa, ki ga on od nas tirja, ohrani sam sebi, da ga more dati zapeljivemu svetu, da ga more navezati na denar, pokopati pod karte, pomešati med raj in ples, zaviti v janko. Ako bomo v mesu sejali, bomo od mesa pogubljenje želi. Ako je Judom in malikovavcem nevera cesto trebila v pogubljenje, tako bo za nas vera tista železna cesta, ki nas popelje v črne peklenske mesta, ker smo resnico spoznali, pa ne po njej živeli. Skazujmo svojo pravo vero tudi v pravej ljubezni in živimo po veri; potem bomo imeli večno življenje. Amen.

Pridiga za 18. pobinkošno nedeljo.

„Zaupaj sin, odpuščeni so ti tvoji grehi.“ Mat. 9, 2.

V v o d.

Današnje sveto evangelje nam zopet pripoveduje zgodbo iz Jezusovega življenja; ta zgodba nas prepriča, da on ni samo vsak čas pripravljen bil, ljudem v težavah in britkostih pomagati, temuč da je tudi moč v sebi imel, tolažbo in veselje tje donášati, kjer je bilo pred vse žalostno.

Ja le Bog v človeški podobi je mogel tako ravnati in ljubiti, kakor on! — Ravno za tega del se nam mora tudi dandanes čudno in nezapopadljivo zdeti ravnanje farizejev, kateri so brez ljubezni ž njim ravnali ter ga po krivici sodili, dasiravno je le blagor in žegen med ljudstvo donášal.

Farizeji, ki so največ vzrokov imeli, njegovega dobrega djanja se veseliti, so ga neprenehoma preganjali, čertili in sovražili zato, ker so se bali, da bi svoje imenitnosti, svojega gospodarstva čez ljudstvo zavoljo njega ne zgubili. Farizeji bi bili morali najpervi v zavezo in društvo stopiti z enim možem, katerega nauk je bil tako pameten, umen, božji, z možem, ki je samo dobre dela storjal, ki je bil brez madeža v svojem zaderžanju. Pa tudi druge so zoper njega šuntali, ker se ž njim niso sprijazniti mogli.

Glejte poslušavci v Kristusu tukaj zbrani! tako je človek spačen, da najcenejše, največje blago in dar božji, svojo prostost na slabo obrača. Vidite, tako hudoben, tako slep človek postane, da podučjenja in božje besede noče sebi v blagor in srečo obračati, ampak da jo zametuje, zaničuje in tako sam sebi cesto trebi v večno pogubljenje. Posvetne reči posvetnjaka tako daleč pripeljejo, da ima resnico za laž in luč za černo temo.

Komur človeške sleparije še niso popolnoma uma in pameti s tamoto zagernile, ta mora obstati in reči — če premisli in prevdari Jezusove nauke, njegovo ravnanje z ljudmi, njegove dela in opravila, ki jih je samo ljudem v prid, korist, veselje in tolažbo storjal, mora obstati in reči, da tako blagega, tako dobrodelnega še ni zemlja nosila. On zasluži, da mu njegovi bratje verjamejo, da so mu hvaležni za vse, kar jih je on učil, zakaj človeška pamet bi božjih resnic nikdar ne bila na dan spravila.

Koliko dobrot je on vsem ljudem storil, koliko žalostnih sere je on potolažil, koliko nevednih podučil; to bi bili morali farizeji pomisliti, potlej bi ga pa ne bili tako po krivici sodili. Pa — Bogu bodi potoženo — da tega niso storili in da njih izgled še dandanašnji veliko kristjanov posnema. Tudi dan današnji nekteri toliko marajo za božjo besedo, kakor farizeji za Jezusove nauke; pa kaj bom od tistih govoril, saj jih ni tukaj pričujočih, samo svarim vas tistih, ki imajo oči in vendar viditi nočejo, ki imajo ušesa in vendar poslušati nočejo.

Vi pa, kar vas je tukaj pričujočih, vem da radi poslušate božjo besedo in za tega del bomo premislili danes mertvoudnega, od katerega nam sveto evangelje pripoveduje. Vse kar je v svetem pismu zapisanega, zapisano je nam v podučenje, da se po njem ravnamo in dobri ljudi postanemo. Bog nam daj svojo pomoč in gnado.

Razlaga.

Ta mertvoudni človek, od katerega nam sveto evangelje pri-poveduje, si je s pregrešnim in razuzdanim življenjem kriv bil svoje bolezní. Zatega del mu je Jezus rekel: „Zaupaj moj sin, odpuščeni so ti tvoji grehi!“ In dasiravno so bile te besede veselja polne in tolažljive, ga je vendar moglo sram biti, jih iz Jezusovih ust zaslišati.

Ze bolezen sama na sebi je žalostna za človeka, ker mora bolečine in druge težave terpeti. Koliko bolj pa je žalostna bolezen za tistega človeka, kteremu nemirna vest očita, da si je sam s hudobnim življenjem te bolezní kriv.

Le predostikrat si sami podkopljemo svoje zdravje in veliko ljudi prezgodaj smerti zapade, ki nerodno živé, kateri ne poznajo mere ne v jedi ne v pijači, kateri so v skerbi za posvetne reči pregloboko vtopljeni, ki si ne privoščijo miru ne po dnevi ne po noči in tako svoje telesne moči oslabé; ali pa tako, da se jezi, sovraštvu, nevošljivosti, nečistosti udajo, ktere pregrehe storijo, da se človeku mozgi sušé in kosti svojo moč zgubé.

Morebiti ravno v tem trenutku, ko ste vi tukaj zbrani, marsikteri na smertni postelji zdihuje, ali pa že davno v čérni zemlji počiva, kateri se je svoji poželjivosti preveč podvergel in meseno veselje brez mere vžival. — Glejte, taki merličí in njih strohnjene kosti nam iz grobov kličejo in pravijo: Ta človek bi še lahko bil pri življenji, bi še lahko skerbél za svojo ženo, za svoje otroke, ako bi ne bil brezumno in nespametno živel, ako bi ne bil naukov svete cerkve zanemarjal, ako bi se ne bil tako rekoč nalašč smerti v žrelo spustil.

Preden tak človek svoje življenje dokonča, preden ga bolezen umori, ktere si je sam kriv, kako strašne morajo biti slednje ure njegovega življenja, kako strašne bolečine mu dela červ, ki njegovo serce grize. Kako grozovitna je misel: moja lastna nerodnost in pozabljenost na Boga me prezgodaj v grob peljeta!

Tako je moglo tudi mertvoudnemu pri sercu biti. Take misli so po njegovi glavi hodile, ko je pred Jezusom ležal. — On naj nam bo v poduk in premišljevanje njegovih težav naj v naših persih sklep obudi, da bomo bolj pametno živeli in bolj umno ravnali kakor on. Ja vsak naj reče sam pri sebi: Jaz bom imel, jaz bom imela za naprej mero pravo v jedi in pijači, mero pravo pri vživanju telesnih veselí, mero, kateri ste v zakonskem stanu, pri vživanji zakonskih pravic; kateri ste pa še v samskem stanu, vam ni dana nobena mera ne velika ne majbna za vživanje teh pravic, ktere je Bog sam le zakramentu svetega zakona odmeril.

Mertvoudni naj nam bo v poduk! Kedar nam njegova bolezen pride na misel, ktere si je bil sam kriv, bomo rekli: V take reve in

nadloge, v taki stan tudi mi lahko pridemo, ko bomo brez razločka vse uživati hotli, kar naše truplo poželi; pa ne—njegov izgled naj nas svari, da bomo vsako veselje le po pameti uživali in nikdar pozabili, da se skerb za zdravje med poglavitne dolžnosti šteje.

V tako žalostnem stanu je bil mertvoudni, da ni mogel sam priti do Jezusa, od katerega dobrodelnosti se je po celi deželi govorilo.

Komu se ne bo v serce smilil ta usmiljenja vredni revež. Res je sicer, da je s svojo krivico v te nadloge in britkosti zabredel; pa glejte, zdaj je revež zdaj, zdaj terpi in pomoči išče in potrebuje, naj že izvira njegova bolezen iz katerega koli bodi vzroka.

Za tega del vas svarim in opominjam, nikdar gledati s terdim neobčutljivim srcem na svojega bližnjega, kateri se v nadlogah in težavah znajde, če si jih je tudi s svojo lastno krivico na glavo nakopal. „Vsem, brez razločka“, pravi Jezus, „smo serčno in pomagajočo ljubezen dolžni.“ In glejte, ravno ta Jezus, kako prijazno in občutljivo je mertvoudnega nagovoril. Njegov prijazni pogled, njegova mila beseda, kaj nas uči družega, kakor da tudi mi nobenemu revežu ali bolniku ljubezni in pomoči ne odrečemo, če tudi s svojo krivico v bolezen in siromaštvo pride.

Lepo postrežljivo in usmiljeno, kar Jezus tudi od nas želi, so ravnali tudi tisti možje, ki so bolnika v njegovi postelji do Jezusa prinesli, od katerega so vedeli, da ga bo naglo ozdravil.

Komu ne dopade, komu ni všeč postrežljivost in ljubezen, ki revnega bolnega brata, znanca tje prinese in spravi, kjer pomoči pričakuje. Kdo izmed vas se bo branil tako usmiljen in postrežljiv biti kakor ti možje, posebno ker vemo, da imamo še dandanašnji pomočnika, kateremu vse naše bolne brate in sestre, starše, znance in prijatelje priporočevati smemo.

Ja ravno tisti, ki je takrat bolnike ozdravljaj, ki je mertve k življenju klical in obudil, ravno tisti tudi zdaj živi in ljubezni in pomoči ne odreče.

K Jezusu, o kristjan, pripelji in izroči vse tiste reveže in bolnike, katerim sam pomagati ne moreš. K njemu kliči v svojih molitvah in reci: O Gospod! stegni svojo desnico in žegnaj tiste reve, ki jim jaz pomagati ne morem.

K Jezusu pripelji, njemu izroči tiste, ktere brez premislika in skerbi v en dan živé, katerih serce za najboljše svarjenje in opominjevanje merzlo in neobčutljivo ostane!

K Jezusu pripelji, njemu izroči vse bolnike in umirajoče, katerim bi ti rad pomagal, katerim pa pomagati ne moreš.

Gori k njemu moraš klicati v svojih prošnjah: Ti o Gospod jim daj moč, da bodo dobro in srečno končali življenje, da bodo kakor tvoji zvesti otroci prišli v tiste prebivališča, ktere si jim sam pripravi.

Tako zamoreš, o kristjan, in tako zamoremo vsi eden drugega k Jezusu prinesti. — Tako postrežbo si zamoremo vsi v molitvah eden drugemu skazovati, kedar drugače pomagati ne moremo. Če to storimo, bo naše serce zmirom boljše, bolj občutljivo in blagovoljno; in kar je glavna in prava reč, mi tako sami k njemu pridemo.

Posebno vam staršem priporočam, da se ravnate potem, kar sem danes govoril. Prinesite vaše otroke v molitvah, kedar so bolni, k Jezusu in prosite ga, da jim zopet ljubo zdravje dodeli. Prinesite jih pa ne samo takrat, kedar so bolni, ampak priporočite jih ravno takrat, kedar so prav zdravi, lepi in cveteči, kedar se vam zdi, da najmanj pomoči potrebujejo, priporočujte jih Jezusu, ki je svojim učencem rekel: „Pustite otročiče k meni priti, zakaj njih je nebeško kraljestvo.“

Ja recite jim, da naj njegove zapovedi vbogajo, njegove nauke zvesto poslušajo, da naj njemu svoje mlade serca izročujejo, zakaj samo njemu je mogoče, vas na tem svetu srečne storiti, po smerti pa večno zveličanje vam dati. Amen.

Pridiga v god vseh angeljev varhov.

(Od svetega angeljvarha; gov. —f—.)

„Povem vam, da njih angelji v nebesih vedno gledajo obličje mojega Očeta, ki je v nebesih.“ Mat. 18, 10.

V v o d.

Da je Bog v svoji neskončni ljubezni slehernemu človeku dal posebnega angelja v varha in vodnika na nevarnem potovanju iz tuje dežele sedajnega življenja v veselo nebeško domačijo, je gotova in dognana resnica, spričana z mnogimi izreki svetega pisma in svetih cerkvenih učnikov. Naš Gospod in Zveličar, kedar govori od malih, ki v njega verujejo, naravnost pove in pravi: „Povem vam, da njih angelji v nebesih vedno gledajo obličje mojega Očeta, ki je v nebesih.“ In sv. Pavl piše od angeljev: „Ali niso vsi služabni duhovi, v strežbo poslani zavoljo tistih, kateri bodo prejeli delež zveličanja.“ (Hebr. 1, 14.) Te angelje, ki nam jih je Bog dal, da nas varujejo, imenujemo angeljvarhe. Premišljevaje resnico, da so nam clo angelji v varhe dani, zavzame se sv. Hieronim

in pravi: „Glej, o človek! kako neizrečeno imenitna je tvoja duša, in kako močno da jo Bog obraja, ko ti je že kar pri tvojem rojstvu odkazal angeljvarha iz nebes.“ Dolžni smo torej za toliko dobroto Boga hvaliti, pa tudi svojega angeljvarha častiti. Ravno zato obhaja sveta cerkev današnji god, god vseh angeljvarhov, da bi na današni dan svojega svetega angeljvarha posebno pobožno častili, se iz novega prav priserčno izročevali v njegovo varstvo, mu na novo obetali vedno zvestobo in pokorščino, in ga zahvalili za vse prejete dobrote. In da bomo vse to tem rajši storili, bomo danes premišljevali preobilne dobrote, katere nam dobrotljivi Bog po angeljvarhih deli.

Razlaga.

Velike in velike so dobrote, katere nam Bog deli po naših angeljvarhih:

1. Naši angeljvarhi neprenehoma skerbé za zdravje naše duše in našega telesa. „Angelj Gospodov se bo vstopil okrog njih, ki se ga bojé, in jih bo otél.“ (Ps. 33, 8.) „Hudo ne bo prišlo do tebe, in šiba se ne bo približala tvojemu šotoru. Ker svojim angeljem je zapovedal zavoljo tebe, da naj te varujejo po vseh tvojih potih“, (Ps. 9, 10, 11.) prepeva pobožni kralj David. — „Valerijan! vedi, da se znajdem pod varstvom angeljevim, kateri varuje moje devišstvo; torej glej, da ničesar z menoj ne dupočenjaš, s čimur bi jezo božjo nad se nadražil“, je rekla svojemu ženinu sveta Cecilija, ktera je sicer vedno devišstvo Bogu zaobljubila, vendar pa prisiljena bila se z Valerijanom zaročiti; in Valerijan je svojo nevesto v časti imel, kakor bi njegova sestra bila. — Sveti angelji božji so varovali Mozesa v bičnatem jerbaščiku, mladega Tobija na potovanju, domoljubno Judito v sovražnem ležišču, tri mladenčé v Babilonski razbeljeni peči, pobožnega Daniela v levnjaku, svetega Pavla v valovih na morju. Sveti vidovi Frančiški se je nje angeljvarh večkrat vidno prikazal, ter jo podučeval, svaril, tolažil; in sveti Lidvini je bilo v njeni 38letni bolezni najslajše tolažilo to, da je večkrat vidno obhojo imela s svojim angeljem. — In vem, da ste že tudi vi večkrat slišali enega in drugega pripovedovati in reči: „Vtopil bi se bil, ko bi me moj angeljvarh varoval ne bil.“ — „Le svojega angeljvarha sem zahvaliti dolžen, da se nisem vbil takrat, ko sem tako močno padel.“ — Pa po čemu bi vam v misel jemal to, kar so drugi pripovedovali, drugi si skušali, ker vem, da si je berž ko ne vsak zmed vas tudi že sam nad seboj skusil, kako da ga je njegov angeljvarh v različnih okoljščinah življenja varoval in prestregel, da v nesrečo ni

padel. In ko bi mi vedeli in spazili vse dušne in telesne nevarnosti, katerim smo pri svoji slabosti in nezmožnosti izpostavljeni, bi se še tem bolj prepričali, da bi le redko kateri človek ohranil svojo nedolžnost in si obvaroval zdrave ude, ko bi njegov angeljvarh tako skerbno ne čuval nad njim.

Vtegnil pa bi se vzdigniti kak človek, ki že od otročjih let mertvoudno roko nosi ali zlomljeno nogo ima, ali pa kak mož, ki že veliko let v težkem železju in zaporu prezdihuje zavoljo storjenih hudodelstev, ali kako ženstvo, katero je na očitno sramoto prišlo, ter reči: „Naj si že bo, da drugi ljudje tolikanj skerbne angeljvarhe imajo; toda kar nas zadeva, bi skor mislili, da so naši angeljvarhi zamudili in zanemarili spoiniti svojo dolžnost.“ Na take vgovore odgovorim: „Kar tebe zadeva, ki imaš suho roko ali kruljevo nogo, mi verjami, da je tvoj angeljvarh le zato dopustil, da si si roko poškodoval in nogo zlomil, ker mu je Bog na znanje dal, da ti je to najboljši za tvoje zveličanje: „Boljši ti je, da suhorok in kruljev v življenje greš, kakor pa da bi obedve roki in obedve nogi imel, in veržen bil v pekel“ (Mat. 18, 8.) Vaju pa, možki in ženska, ki sta doprinašala velike hudobije, zarotim, da v čast svojemu svetemu angeljvarhu odkritoserčno povesta, kako vam je bilo pri sercu, kedar sta pervikrat mislila storiti smertni greh? Ali vama ni bilo, kakor bi kdo poleg vaju stal, ter vama neprenehoma prigovarjal in klical: Nikar tega ne stori! nikar tega ne stori!? Ali vama ni bilo, kakor bi vaju nazaj držala in od hudega odvräčevala nevidna, krepka roka? — in sta si morala skor silo delati, da sta prepčila ta glas, in se iztergala iz te roke. — Kaj pravita, čegav je bil ta svariven glas, in čegava je bila ta dobrotna roka? — Bil je glas in bila je roka vaju nebeškega prijatla, vaju angeljvarha. Vaju angeljvarh je spolnoval svojo dolžnost, je vaju svaril in od hudega odvräčeval; pa ga nista hotla poslušati, nista hotla vbogati: proste in svobodne volje pa vama vzeti ni hotel, vzeti ni mogel.

2. To pa niso še vse dobrote, ktere nam skazujejo naši angeljvarhi s tem, da nas varujejo v dušnih in telesnih nevarnostih, in nam skerbé za zdravje duše in telesa: ampak naši angeljvarhi tudi za nas Boga prosijo. Naš Zveličar pripoveduje, da je nekdo imel figovo drevo zasajeno v svojem vinogradu, in je prišel sadu na njem iskat, in ga ni našel. Rekel je pa gorniku: „Glej! tri leta je, kar hodim iskat sadu na tem figovem drevesu, in ga ne najdem; posekaj ga tedaj! čemu še prostor jemlje?“ On pa je odgovoril in mu rekel: „Gospod! še to leto ga pusti, da ga okopljem, in mu pognojim, če kje sad obrodi; če pa ne, ga boš potlej posekal.“ (Luk. 13, 6—9.) Figovo drevo je po razlaganju nekterih svetih cerkvenih učenikov človeška duša; gospodar vinograda je Bog sam; gornik pa sveti angeljvarh. Kedar Bog že roko

zavzdigne, da bi nerodovitno človeško dušo kaznoval z večnim pogubljenjem, prihiti sveti angeljvarh, ter prosi Boga za svojega varvanca, naj bi mu Bog kazen še odložil, in obeta, da si bo vse prizadjal, pripraviti ga k poboljšanju. — Ljubi kristjani! kdo vé kolikokrat je že naš angeljvarh prosil za vsakega zmed nas!?

3. Naši angeljvarhi zapisujejo in zamerkujejo naše molitve in naše dobre dela, naše zdihleje in naše solze, s kterimi objokujemo svoje grehe in obžalujemo nesrečo svojega bližnjega, da jih znašajo in pokladajo pred božji tron, in jih bodo nekdan na sodbi razkazovali pravičnemu sodniku. „Kedar si molil v solzah, in si mertve pokopaval, in si popuščal svoje kosilo, ter mertve po dnevu skrival v svoji hiši, po noči pa pokopaval, nosil sem jaz tvojo molitev pred Gospoda“, je angelj Rafael rekel staremu Tobiju (12, 12.). „O kako srečna bi bila, keršanska duša! ko bi gledati zamogla z duhovnim očesom, kako da se nebeški poglavarji (knezi) združujejo s tistimi, kateri molijo in prepevajo hvalo božjo! Ondi bi vidila, s koliko pozornostjo (skerblijvostjo) da se znajdejo pri svetem prepevanju, in kako da pomoč skazujejo tistim, kateri molijo; s koliko gorečnostjo (marljivostjo) se sem ter tje sprehajajo med Bogom in med nami, ter naše zdihleje zvesto donašajo gori k Bogu, in njegove milosti dragovoljno prinašajo od njega doli k nam“, pravi sv. Bernard. „Vsegamogočni Bog! dodeli, prosimo te ponižno, da bo ta dar po tvojem svetem angelju prinesen na tvoj visok altar pred obličje tvoje božje Svetlosti“, moli mašnik pri vsaki sveti maši po povzdigovanju. K temu pristavlja sv. Bonaventura in pravi, da sveti angelji naših molitev pred Boga ne donašajo zato, kakor bi mu brez tega znane ne bile, zakaj znane so mu vse reči, še preden se zgodé; ampak le zato se sveti angelji za nas potegujejo in nas podpirajo, kedar molimo, da svoje čiste svete voščila sklepajo z našo molitevjo, in jo s tem delajo tem vspešnišo.

4. Pa vedno ne bomo živeli na tem svetu. Prišel bo čas, o katerem se bo morala duša od telesa ločiti, o katerem bomo morali umreti. Tistega časa, ter svoje smertne ure, se vsak človek kolikor toliko boji, zakaj takrat ga vse zapusti. Zapusté ga počutki, ki mu opešajo; zapusté ga moči, ter mu oslabé; zapusté ga prijatli in znanci, ki mu pomagati ne morejo; zapusti ga njegovo blago in premoženje, ker ga seboj ne ponese; zapusti ga ves svet, od krega se bo moral ločiti, in ga z drugim svetom zamenjati. Bolj kakor kdaj mu zdaj grozo dela misel na storjene pregrehe; strah in grozo mu dela hudi duh, kateri po besedah skrivnega razodenja (12, 12.) „veliko jezo ima, ker vé, da ima malo časa“, človeško dušo ali dobiti ali jo na vekomej zgubiti, in torej zbegano dušo išče

zapeljati ali v nevero, ali nezadovoljnost, ali nezaupnost, ali pa v prederzno zaupanje v božjo milost; strah in grozo dela človeku misel, da se mu bo zdaj duša od telesa ločila, in da bo zapuščena od vseh znanih ljudi morala nastopiti dolgo pot, po kateri še nikdar ni hodila, nastopiti dolgo pot v večnost. O kako tolaživna nam je torej pri tem takem resnica, da imamo angeljvarha, ter angelja, kateri nas tudi o smertni uri zapustil ne bo, ampak nam bo tudi o neznani smertni uri pomoči prinesel, in tolažila in hladila. Da, naš angeljvarh bo pri nas ostal, če tudi naši prijatli in znanci in drugi ljudje ne bodo hotli pri nas ostati; naš sveti angeljvarh nam bo pomagal obuditi popolnoma grevengo; nam bo na strani stal, da bomo vredno prejeli zakramente umirajočih (sveto popotnico in sveto poslednje olje); nas bo tolažil, kedar nas bodo grehi v strah pripravljali; naš sveti angeljvarh nas bo opominjal k poterpežljivosti, k vdanosti v sveto voljo božjo, in k stanovitnosti do poslednjega zdihleja; branil nas bo zoper vse napade pekla in peklenskih moči. „Ondi se najbolj trudi, da bi ne zgubil tega, kar je toliko let tako skerbno varoval in branil“, veli sv. Bernard. — Koliko skerb da angeljvarh za svojega varvanca o njegovi smertni uri ima, naj vam tudi naslednja prigodba na znanje da: Bila je tamna črna noč, in megleno, deževno vreme. Ljudje so bili že vsi pospali v tistem kraju, v katerem se je godila ta prigodba. V sredi noči pa pride cerkvenec duhovnega gospoda iz spanja buditi, ter klicat na Obhajilu v goro, na kateri je na samem stala borna kmetijska hiša. Duhoven se odpravijo, vzamejo sveto olje in sveto popotnico, ter gredo, cerkvenec pred njim s svetilnico v eni, zvončkom v drugi roki, in sicer s toliko pobožnostjo, da so se duhoven sami pri sebi močno čudili, od kod da si je vzel toliko pobožnost, kakoršna mu sicer ni bila lastna. Ko prideta do hiše, v katero sta bila na Obhajilo poklicana, ni bilo v celi hiši nobene luči, ravno kukor bi se vsi ljudje v njej znašli že v trdnem spanju, in cerkvenec jih je moral še le iz spanja buditi. Gospodinja vstane in gre vrata odpirat. Ko pa duhovnega gospoda s svetim rešnjim Telesom pred durmi zagleda, se tako močno zavzame in prestraši, da ne ve, kaj bi si mislila, ne ve, kaj bi storila. Ko se iz prvega strahu nekoliko zavé, naravnost pove, da v svoji hiši za nobenega bolnika ne ve. Zdaj pa se duhoven gospod začnejo čuditi, in se ogledujejo po cerkvenu, da bi on povedal, kaj in kako.

Toda cerkvenca nikoli nikjer ni bilo; svetilnico, katero je poprej nosil, je postavil na zemljo in zginil. Le še bolj se duhoven zavzame, ali kmalu se mu v glavi zdani, ter si misli, da se je ta njegova pot na Obhajilu godila po posebnem sklepu božje previdnosti, in da je morda kak angelj božji sprejel podobo cerkvenčevo. Zatorej ukaže gospodnji na mizo pogrniti čeden pertič, da bi nanj postavil sveto rešnje Telo, potem pa v hiši pogledati, ali bi se ne

bilo po noči komu kaj primerilo. Gospodinja stori, kar jej je bilo naročeno, pregleda hišo, in najde, da je enega hlapcev to noč prav hudo vjedati začelo. Duhoven, to slišati, pusti sveto rešnje Telo v hiši, in gre v stanico k božniku, katerega je imelo prav hudo ter mu pové, kaj se mu je ponoči pripetilo. Iz tega je hlapec spoznal, da se mu je približala poslednja ura življenja, se spove prav skesano in kolikor moč natanjčno svojih grehov, prejme neizrečeno pobožno svete zakramente, in se pripravlja, ves v sveto božjo voljo vdan, prav po keršansko za smert. Zjutraj zgodaj pa je umrl. Angeljvarh, katerega je zraven svete Barbare, patrone umirajočih, vedno lepo čistil, pomagal mu je srečno umreti. (Bilder aus dem Volksleben.)

5. Skerb angeljvarhova pa tudi še takrat ni pri kraju, kedar bo naša duša telo zapustila. Kar je Bog Izraelskemu ljudstvu po Mozesu govoril, ter rekel: „Glej, jaz pošljem svojega angelja, da hodi pred teboj, in te varuje na potu, in te pripelje v kraj, katerega sem pripravil“, (II. Moz. 23, 20.) velja tudi nam, ljubi kristjani! Naš ljubi angeljvarh nas bo spremljeval po dolgem in neznanem potu v večnost, in peljal našo od telesa ločeno dušo pred božji tron. Od ubogega Lazarja nam pripoveduje Jezus, da „so ga angelji nesli v naročje Abrahamovo“; (Luk. 16, 22.) in bukve življenja svetnikov pripovedujejo, da je sv. Anton vidil angelje, ki so dušo svetega samotarca Pavla nesli v nebesa. Ravno tako je vidil tudi sv. Severin, da so angelji dušo svetega škofa Martina spremljevali v sveti raj; tudi so angelji zanesli telo svete device Katarine na Sinajsko goro, njeno dušo pa peljali v nebo. — In tudi tam, ko se bomo vstopili pred božji tron, na sodbo, ima naš angeljvarh še svoje zveličavno opravilo. Kedar se bo satan ves poln zvijač vstopil nam na stran, in bo s peklenkim veseljem našteval naše grehe, ter komaj čakal naše obsodbe v večno pogubljenje, da bi zgrabil našo dušo in jo vlekel v pekel; takrat nas bo tudi naš angeljvarh, če bi ga ne bili že o sedajnem življenju od sebe odpodili s hudobnim življenjem, prijel z močno roko, in bo našteval vse naše dobre dela, ktere je zapisoval in zamerkoval, dokler smo jih opravljali na tem svetu. In če bi nam bilo treba tudi še kako kazni terpeti zavoljo naših grehov, zavoljo katerih bi se v sedajnem življenju še ne bili pri čistem spokorili, nas bo naš angeljvarh spremil tudi v vice, ter nam bo v prid in rešenje obračal odpustke, ki nam jih bodo dobivale pobožne duše na zemlji, sad svete maše, molitve in drugih dobrih del, ktere bodo verni na zemlji opravljali in nam darovali; tudi tamkaj nam bo serčnost dajal, nas tolažil, nam terpljenje lajšal, bolečine krajšal, serce hladil in razveseljeval. — In na dan yesolne sodbe, kedar „bodo angelji vunkaj šli, in bodo odločili

hudobne iz srede pravičnih“ (Mat. 13, 49.) se bo vsak angeljvarh ves vesel vstopil k svojemu varovancu, kterega je rešil, in ga med petjem angeljskih korov in izvoljenih božjih peljal v večno veselje. In s tem še le bo angeljvarh zveršil in skončal svoje sveto opravilo, svojo sveto službo.

S k l e p.

Poglejte, ljubi kristjani! te so preobilne dobrote, ktere nam skazuje naš angeljvarh. Ravno zato moramo pa tudi prav iz serca zahvaliti Boga, da nam je dal tolikanj previdnega, tolikanj skerbnega in močnega varha. — Tudi smo dolžni častiti svojega svetega angeljvarha, in se nikdar ne podstopiti, v pričo njega dopočenjati kaj takega, kar bi si storiti ne upali v pričo poštenih, pobožnih ljudi. „Glej nanj, in poslušaj njegov glas, in nikar ga ne zaničuj; ker ne bo zanesel, kedar grešiš, in moje ime je v njem“, opominja Bog sam v svetem pismu, in potem pristavlja: „Ako poslušáš njegov glas, in storiš vse, kar rečem, bom sovražnik tvojim sovražnikom, in bom tepel tiste, ki tebe tepejo.“ (II. Moz. 23, 20. 21.) — Kedar koli tedaj iz hiše gremo, ali po kakem delu sežemo, v vseh nevarnostih in skušnjavah, v vseh dušnih in telesnih potrebah, zjutraj in zvečer se zaupljivo izročujmo svojemu angeljvarhu, pa ga tudi vselej priserčno zahvalimo za varstvo, kterega nam skazuje. Amen.

Pridiga o malem Šmarnu.

(Lepota Marijnega verta in Marijnih cvetlic; gov. M. T.)

„Moj ljubi je šel na svoj vert, da se po vertih pase in lilje zbiera.“
Vis. pes. 6, 1.

V v o d.

Trikrat na leto obhaja sveta cerkev rojstne godove, in z veseljem prepeva čast tega, v kterega imajo njeni otroci obračati svoje dušne oči; zakaj pri svetnikih ne praznuje njih rojstnega dneva, ampak dni njih smrti, ker tisti dan, ko so se od tod v večnost preselili, so se še le prav za prav nebesom rodili. Zato ni brez posebnega pomeua šega starih ljudstev, ki so rojstvo otroka

obžalovali, njegove smerti se pa veselili. Saj je prihod v življenje začetek terpljenja, in kdo vé, kako težek križ je otroku že v zibeli pripravljen? Ali tudi veselje pri smerti ni vselej pravično, zakaj telesna smert še ni konec človeka, ker za tim trudapolnim življenjem še lahko veliko nesrečniša večnost nastopi. Zato se sveta cerkev pri smerti svojih otrok v černo oblačilo zagerne, nad njimi žaluje, zanje moli in daritev nove zaveze zanje opravlja. Če pa za gotovo vé, da je ranjki prišel v kraj večnega miru, se njena žalost spremeni v veselje; če vé, da se je nova cvetlica na vertu Gospodovem prikazala, zaverne nanjo svoje verne in jih opominja, to cvetlico presaditi v svoje serca. So pa v nebeškem raji tri cvetlice, na ktere nam sveta cerkev že precej, kakor hitro so se iz tal prikazale, s perstom kaže, in to so trije rojstni godovi, ki jih čez leto praznuje, namreč: rojstvo Zveličarja, Janeza Kerstnika in Device Marije. Marija je bila, ktero je nebeški vertnar po svoji vsega-mogočnosti precej z začetka, ko se je svetu lepa kot luna in izvoljena, kakor solnce, prikazala, v nebeški raj presadil, da tam raste in cvete, v veselje trojedinemu Bogu, v začudenje angelom in v tolažbo revnih Evinih otrok. Da, čednosti, ktere nad Marijo vidimo, če jih lepo dišečim cvetlicam primerimo, med kterimi se nebeški ženin pase, so že same na sebi brez družih rajskih cvetlic lep in prijeten vert. Na ta Marijin vert bi Vas jaz danes rad peljal, da bi se dišav in lepote njenih cvetlic veselili in si nektare zmed njih utergali v njeni spomin. S pomočjo sv. Duha vam bom teraj razložil 1. da lep je Marijin vertec, in 2. lepe so cvetlice v vertu Marijnem. — Začnem v Marijnem imenu.

R a z l a g a.

Lepo se glasi ena naših pesem od Marije, ki pravi:

Z a č e t e k.

Karkoli rožic je polja,
Jih gora, vert in gaj ima,
Počasu umerjejo;

Ali ena je, ki zmir cveti,
Ko jih nikjer več rožic ni:
Imé ji je Marija.

Z dišavami te cvetlice so se že aposteljni okrepčevali in čudili nad njeno lepoto, in še dan danes se nad svitom teh barv pasejo duhovne oči Gospodovih služabnikov in se vanjo zamikajo. So sicer še druge cvetlice posajene v božjem vertu; ali njih lepota je le tamna senca proti lepoti tiste, za ktero je sv. Duh sam skerb prevzel. On je vertnar, kteri jo je varoval, in za njo skerb, da se je tako lepo razcvela, da se vsi rodovi zemlje nad njo veselé.

1. Ko bi naše oči ne bile zadržane in ne toliko na posvetno navezane, in ko bi bili mi v premišljevanji čeznatornih nebeških reči bolj vajeni, bi mi pač lepoto Marijno in njene sprednosti pred angeli in svetniki nekoliko spoznali. Ali človekov pogled je zagrnjen, da mu je še veliko pozemeljskih stvari zgoli vganjka; zakaj vsa naša vednost je po besedah sv. Pavla, kakor v zerkalu; kako bi potlej mogli čeznatorno in nebeško prav umeti? Zato nam sveta cerkev dobrotljivo hodi na pomoč. Pelja nas na božji vert in nam kaže mnogoverstne cvetlice, ktere ondi cveto in nam jih v šopek povezane poda; zakaj šopku iz cvetic enako se praznik za praznikom v cerkvenem letu versti, in Marijni prazniki so med družimi prazniki svetnikov to, kar so lepo dišeči nageljni, ali zelen rožmarin v šopkih.

Sveta cerkev posnema v tem delavnost pridnega vertnarja, ki za svoje cvetlice po zimi, kakor po letu skerbi. Tudi on, kedar se natora v zimskem času k počitku poda, znosi cvetlice v svoj vertnarski hram, da jim ondi zaliva in jih mraza varuje, in kolikor neprijetniši zunaj huda burja piše, toliko večje veselje občuti nad cveticami, ktere mu v sredi merzle zime veselo pomlad oznanujejo. In kakor hitro se ta poverne, znosi čez zimo ohranjene na solnce in skerbi še za druge po skopanih ograjah, da je po letu njegov vert podoben zalemu raju, po katerem se zjutraj in zvečer veselo sprehaja in v njih prijetnih dišavah napaja.

Tako vodi sveta cerkev svoje otroke na Marijni vert; zakaj njene rože so, za ktere leto in dan najbolj skerbi. Kmali z začetka svojega leta obhaja v adventnem času, na post in pokoro k pripravljanju Kristusovega rojstva v naših sereih tako rekoč pozabivši, veseli praznik njenega neomadeževanega spočetja, ki nas spominja verske resnice, da Marija precej v prvem trenutku svojega včlovečenja ni bila pod oblastjo peklenske kače, ter jo veselo zdravlja: „Kako lepa si, prijateljica moja, in madeža ni na tebi!“ Že s tem praznikom svojim sinovom in hčeram priporoča, skrbeti za čistost serca, ko jim kliče: „O kako lep je čist rod, ki se v čednostih sveti! Večen je njegov spomin, ker ima hvalo pri Bogu in pri ljudeh.“ Ko pa božični prazniki nastopijo, se, kakor po zelenih ledinah cvetlice na pomlad, prikazujejo prigodbe iz Marijnega življenja, kakor bi bili prazniki Gospodovi ob enem tudi prazniki Marijni, da, kjerkoli Jezusa molijo, ondi tudi njegovo deviško mater časte. Pri teh praznikih smo z Marijo vred pričujoči pri rojstvu Sinu božjega, ž njo vred delimo veselje angelov in pastirjev in se vdeležujemo s hvaležnim srcem sreče, ktera nam je po tej drugi, boljši Evi došla. Spremljamo jo na potu k obrezovanju, ž njo gremo k očiščevanju, in ž njo vred premišljamo v svojem sercu preroške besede Simeonove, da bo meč žalosti njeno serce prebodel. V postnem času obhajamo praznik njenega oznanjenja, ki je kakor

vertnica med ternjem, veselje med žalostjo, v spomin njene vdanosti v voljo božjo, po kateri je Sinu božjega s pripomočjo svetega Duha spočela, pa vendar pred in potlej Devica ostala. Med te vesele praznike Marijne se vmesi praznik njenih sedmerih žalost, kakor bi v kozarec sladkega vina grenkega pelina kanilo. Pred očmi nam je ob enem žalost Marijna, ko beži pred Herodovo grozovitnostjo v ptujo deželo, drugič, ko zgreši svojega Sina na potu z Jeruzalema, tretjič, ko solzna od njega slovo vzame, preden se v puščavo poda. Meč v njenem maternem srcu nam je pred očmi, ko sreča svojega ljubega s križem obloženega na potu proti Kalvarii, in ga sliši pod križem stoječa izdihniti svojo dušo. Najgrenkejši žolč med sladkostmi za njo je mrtvi Sin v njenem naročji, ko mu ternjevo krono z glave sname in se od v grob položenega loči, in poslednjič, ko na dan njegovega vnebohoda še ostane v dolini solz in v deželi pokorjenja, katerega ona nikdar ni potrebovala. Da pa te Marijne žalosti spred našega obličja zginejo, obhaja sveta cerkev praznik njenega vnebovzetja in kronanja v nebesih, in nas s tem opomni, kako veliko plačilo čaka vse pravične pri Očetu. S tem pa je doveršenaa lepota Marijnega verta.

Ko zmed nas, ljubi moji, ki se na to vižo leto in dan po tem prekrasnem Marijnem vertu sprehaja, bi ne želel vsaj nekatere njenih cvetlic utergati v spomin na to svojo blago mater in povišano kraljico nebes in zemlje? Ali kdo je v stanu med toliko tavžent cveticami, katerih je ena lepša od druge, najzalšo zbrati? Utergal vam bom toraj tri od kraja in vam jih v šopek povezane podal, da jih v svoje serce vsadite in z vso skerbjo varujete, da nikoli ob svojo lepoto ne pridejo.

2. Perva cvetlica, katero Vam danes podam v spomin na Marijo,

a) je lepa vijolica, ki je skrita med družimi cveticami in sadeži in se med njimi komaj zagleda, ker blizo tal cvete in se ne vzdiguje s svojo kronico, kakor druge njene sestre, na kviško, pa vendar najprijetniši, najlepši že v zgodnji pomladi diši. Ta ti bodi v znamenje Marijne ponižnosti, tiste čednosti, ki je podlaga vseh družih, in brez ktere so vse druge le videzna osebnost. O kako lepo jo vidiš cvesti na Marijnem vertu! Tam jo vidiš kraljevo hčer Davidovo stati pred oltarjem zaročenstva brez zlata in dražih kamenov kakor druge enake njene verste, ozaljšane s samo priprostostjo in modrostjo, da se zaroči z revnim tesarjem. Obljubila je Bogu vedno devištvo in za terdno v svojem srcu sklenila, to obljubo tudi spolnovati. Vda pa se volji Večnega, ter se zaroči, da ima varha svoje nedolžnosti, in dete, čegar mati ima biti, svojega rednika. Ko iz tempelna pride s svojim zaročenim ženinom, zapre, kedar se on s svojim delom trudi, samotni bram,

pade na kolena in moli. Tu se vstopi pred njo angel Gospodov, ji oznani večni sklep Najvišega, da je izvoljena za mater Njegovega Sinu, in jo pozdravlja gnade polno; — Ona pa se le deklo imenuje in služabnico Gospodovo, kateri naj se zgodi po Njegovi volji. — Poglej, tako modro cvete ta cvetličica na Marijnem vertu, in ona je bila, ktera jo je k toliki visokosti povzdignila, da je med vsemi družimi Izraelovimi hčerami zaslužila postati mati božja in kraljica angelov in svetnikov. Kje pa bi dan danes našli to cvetličico? morebiti vsaj pred oltarjem, kedar tudi naše dekleta k poroki pridejo, ali vsaj doma v samotnem hramu? O kaj še! Prazno lišpanje in šopirjenje prevzetnemu pavu enako, želja, po vedno novih šegah se oblačiti, družemu spolu dopasti in oči vseh nase obračati; to je velik zleg naših časov in nikdar pozajet studenec marsikterih nadlog; — to še ni bila nikoli vijolica Marijne ponižnosti! — In ali naši fantje, naše dekleta tudi po Marijnem zgledu zaperti v domači hiši v samotnem hramu molijo? Komu je zdaj mar za samoto, ko se družinj ne manjka? komu za molitev, ki je predolgočasna? kdo se bo zaperal, ko mu že tudi na duši nima nihče kaj ukrasti? kaj varoval in skerbel za čast, poštenje in nedolžnost, ki je že zdavnej vse oropano? Ali od teh ne bom dalje govoril, ker njim enacih na Marijnem prelepem vertu ne najdem. Le nedolžnim rečem: Vzemi vijolico ponižnosti iz Marijne roke, in vsadi si jo globoko v svoje seree, in skerb za njo zročuj svoji ljubi materi Mariji; ne daj si je odtergati in zveniti ne nikdar!

b) Druga cvetlica, ki jo vzemi iz Marijnega verta, je bela lilija, ki je znamenje devištva in podoba čistosti v vsacem stanu. Ta cvetlica ni tako skrita, kakor vijolica, ampak zraste visokejši, pa ima vendar zmiraj nekoliko pobešeno svojo belo krono. Ravno tako tudi čisto življenje mladenčca ali deklice ne ostane skrito, ampak se razodeva še na zunanjem modrem veselji, na sramožljivem pogledu, na jasnem obrazu, na nedolžnih očeh, na brihtnosti duha in živosti pri vseh delih. Zavolj tega se pa čez nobenega ne povzdiguje, ampak kakor bela lilija svojo krono proti tlam, tako čistost svojo vrednost v ponižnost skriva. Kakor ima pa bela lilija to lastnost, da se ji precej pozna, če se le kolikaj cvetja dotakneš, tako se tudi čistosti precej madež vtisne, kakor hitro v najmanjše veselje nespodobnih misel dovoliš. Zato poglej danes prav belo lilijo na Marijnem vertu, če ti morebiti ne bodo solze v oči stopile, ko boš videl, da je njeno cvetje pri tebi vse velo, suho, ali pa je že odpadlo, ko si mislil, da se še najlepši razcvita. Hočeš torej pravi častivec Marijin biti, naj bela lilija zaljša tvoje persi v deviškem, zakonskem in udovskem stanu!

c) Še ena cvetlica, ki jo iz Marijnega verta vzemi, bodi rudeča roža, znamenje prave goreče ljubezni božje, zavolj ktere se Marija mati lepe ljubezni imenuje. Rudeča pa je postala

ta roža na Kalvariji pod križem njenega Sinu. Vse njeno življenje je bilo ljubezen, in toliko večja ljubezen, kolikor bolj gnađepolna je bila pred vsemi družimi stvarmi. Nje ljubezen. pravi sv. Peter Damian, je solnce med zvezdami. To rožo goreče ljubezni do Boga tudi ti posadi v svoje serce, ker brez nje je prazna puščava ali pa s plevelom napolnjen vert; kjer pa ona cvete, tam rastejo tudi druge njene ljubljene hčere!

S k l e p.

Če me torej vprašaš, zakaj je viditi, kakor bi bil ves blagoslov božji z zemlje zginil, ti moram reči, da zato, ker se je roža goreče ljubezni božje v sereih kristjanov posušila, vijolica ponižnosti zvenila, in bela lilija čistosti usahnila. Če tedaj hočemo, da se božji blagoslov spet poverne, zasadimo te tri Marijne cvetlice spet na vert svojega serca, da prijeten duh krog nas razširjajo in kdaj presajene v nebesa našo in Marijno čast in slavo povišujejo! Amen.

Pridiga na god Marijnega imena.

(Marijno vezanje; gov. K. K.)

„Ime device je bilo Marija.“ Luk. 1, 26.

V v o d.

Zmed vseh imen v nebesih in na zemlji ste posebno dve, ktere vsak kristjan v največi časti ima, ime Jezus in Marija. Ime Jezus, ki je bilo po angelju Mariji napovedano, se obhaja drugo nedeljo po svetih treh kraljih, in sveta katoljška cerkev svojim vernim popolne odpustke deli na ta dan, ako se namreč zgrevano spovejo in zakrament svetega rešnjega Telesa pobožno prejmejo. Ako je pa Jezusovo ime tako sveto in mogočno, da se naj pred njim po besedah sv. Pavla vse kolena priklanjajo, — tako je vendar tudi Marijno ime prežlahno, prečastito in vsak kristjan to ime kakor ime svoje matere pobožno v sercu in v ustih nosi in spolnujejo se nad tem imenom besede sv. Duha: „Razlito olje je tvoje ime“. Priča tega mi je velika množica pobožnih romarjev, ki jih v tej cerkvi pred seboj zagledam, ki so iz vseh krajev privreli Marijo častit in njeno hvalo poviševat. Zatorej bodite v Marijnem imenu lepo pozdravljeni; jaz nevreden Marijin služabnik vam namesto Marije veselo zakličem: „Dobro došli!“ Kaj vam pa na današnji god povem k povzdigi vaše pobožnosti? Naj mi devica Marija pravo besedo na jezik polaga, in ker ravno danes njenega imena

god praznično obhajamo, naj jo kakor otroci svojo preljubo mater veselo vežemo. Toda kaj bi darovali za vezanje njej, ki je zadosti srečna, zadosti častita in bogata? Zatorej naj bo moj govor samo v tem zapopaden, kako se imamo danes pred Marijo prikazati in kaj jej na nje god za vezanje prinesti.

Marija mati božja in tudi naša, prosi Boga za nas!

Razlaga.

1. Materin god je za pridne otroke najslajšega veselja dan; že davno poprej govorijo od njega in ga željno pričakujejo; in kedar jim juterna zarja veselo praznovanje oznani, nemudoma se in najskerbnejše ko je mogoče, napravijo, umijejo, očedijo, se kinčajo ali cirajo z najlepšo obleko, ki jo imajo, in tako pred svojo ljubo mater stopijo. Tudi mi smo se danes k časti naše nebeške matere Marije tukaj zbrali, in tudi nam se spodobi, v čedni obleki se prikazati. Ta obleka, ki jo moramo danes nad seboj imeti, je sveta gnada božja, ktere so pa le taisti deležni, ki ali nedolžno, brez smertnega greha živijo, ali se svojih grehov po resnični pokori znebijo. Zdi se mi, kakor da bi se danes v katoliški cerkvi vesela gostija obhajala na čast božje matere Marije in vsi kristjani so povabljeni, naj svoje matere god veselo praznujejo in prečudno sladkost njenega imena prav obilno uživljajo. Ali kakor se bere v evangelijski priliki, da je neki kralj svojemu sinu gostijo napravil, in ko je nekega našel brez svatovskega oblačila, ukazal ga je zvezati in venkaj vreči v zunajne temnice. Tako tudi Marija na današnji dan svoje častivce pregleduje in ako ktereга najde brez ženitvanske obleke božje gnade, timveč v gerde cunje greha in hudobije zavitega, odverne se nevoljno od njega in ga pravični božji jezi prepusti. Prijatelj, kako si se ti podstopil med Marijne otroke in vezavce se vtikati? Kako se prederzneš Marijo v lice hvaliti, dokler je tvoje serce umazano in gnjezdo vse nesramnosti in pregrešnih želj? Kaj ne veš, da Marija brez madeža spočeta devica, polna vse gnade in prehvaljena posoda božje milosti. le nad čistimi dušicami dopadenje in veselje ima, nad grešniki pa in hudobneži le gnus in stud? Oj zastonj se ti z gosposko nošo široko košatiš, ki svatovsko oblačilo posvečujoče gnade božje pogrešaš; zastonj na Marijo prečisto devico svoje upanje staviš, dokler svojim pregreham slovo dati in se spokoriti nočeš. Zatoraj, ako resnično želiš, da bi tvoje romanje Mariji dopadlo, sleci grešnega človeka in obleci praznično oblačilo gnade božje; očedi svojo revno dušo vseh madežev greha, operi jo v zveličanskej kopeli svete spovedi, stori terden sklep poboljšanja in stanovitnosti v dobrem do konca; potem še le serčno in zaupanja poln pristopi k tronu Marijnemu, in se zanašaj, da jej bode tvoje vezanje prijetno; tvoji grehi ti bodo

odpuščeni, gnada božja ti bo zopet prisijala, kmalo se boš kakor pravi Marijin prijatelj nazaj vernil na svoj dom.

Ti pa, keršanska duša, ki si tu sem priromala vezat Marijo na njen častiti god, ti, ki se greha kakor strupene kače zогiblješ, in po potu božje pravičnosti zvesto hodiš, veseli se iz celega serca in polna nebeške radosti hvalno pesem Mariji zapoj! Zakaj glej! Marija te danes kakor svojega sina, kakor svojo preljubo hčer pozdravlja in ti svojo prijaznost okusiti da! Akoravno boren rasovnik nosiš, vendar je tvoja duša prelepa, Bogu in Mariji dopadljiva, oblečena v predrago oblačilo nebeške gnade; zatorej se tudi tvoje vezanje kakor žlahno dišeče kadilo vzdiguje proti nebesom in Marijo materno serce razveseljuje!

2. So se otroci na materin god lepo oblekli, potem še le pridejo pred njeno obličje in vežejo njo. Podajo ji po navadi lep pušlec ali venček spleten iz raznih najlepših rož, med kterimi so posebno tri žlahne cvetlice, ktere se s svojim lepim duhom materi prilžejo.

a) Perva je cvetlica hvaležnosti za toliko dobrot, ki so jih iz matrne roke prejeli. O kdo prešteje vse dobro, kar pridna in skerbna mati k sreči in blagostanju svojih otrok stori? koliko si prizadeva! koliko se noč in dan, in leto za letom trudi za tiste, ki jih je pod svojim srcem nosila! koliko solz za nje preliva, koliko gorečih molitev in pobožnih zdihlejev k Bogu pošilja! Kaj ne bodo otroci z hvaležnim srcem se spominjali tako neštevilnih maternih dobrot? Toda nikakor ne mislite, da naša nebeška mati Marija manj, kakor ktera pozemeljska za nas svoje otroke mara in skerbi: „Naj bi tudi mati svojega dojenca pozabila, da se ga ne usmili, tako jaz vendar na vas pozabila ne bom.“ Te besede svetega pisma se dajo po vsi pravici tudi na Marijo obrniti. Odkar je mili Jezus na križu viseč in umirajoč nas vse Mariji svoji materi priporočil, rekoč: „Sin, glej tvojo mater! Mati, glej tvojega sina!“—od te dobe do sedajne ure nas Marija tako rekoč v svojem maternem krilu nosi, nas varuje telesnih posebno pa dušnih nevarnost, nam dan na dan novih dobrot od svojega božjega sina sprosjuje, nas vodi po potu zveličanja, odvrtačuje sovražnike in poprej ne miruje, kakor da nas v nebesih zraven sebe zagleda. Prašajte marsikterega bolnika, ki je po Marijnej priprošnji svoje zdravje zadobil; spomnite se, kako je pred desetimi leti strašna kolera po celi rožni dolini razsajala, pa ko ste se k božji materi zaobljubili, očitvidno svojo smertno koso nazaj potegnili, — in imate zadosti vzroka, hvaležni biti svoji nebeškej pomočnici Mariji! Prašajte pa tudi marsikakega žalostnega, pobitega, ki je pri Mariji zaželjene tolažbe našel, prašajte vse tiste, ki so v svojih najhujših zadergah na Marijne vrata terkali in uslišani bili, prašajte zadnjič posebno sami sebe, koliko vas se je po Marijnej prošnji od hudih potov spreobrnilo in tako strašnemu pogub-

ljenju vteklo. Poglejte še svete table tukaj v cerkvi obešene, vse nam pričujejo, da je Marija še vedno naša mati, ki nam neznano veliko dobrot skazuje. Naj toraj na današnji veseli god naše serce otroške hvale proti Mariji kipi, naj bo hvaležen spomin vseh Marijnih dobrot prva cvetlica v rožnem venčku ali pušlecu, ki ga danes na Marijen altar pokladamo. Hvala, ja tavžentkrat hvala Ti bodi, nebeška mati za vso Tvojo moč, za vse tvoje gnade in dobrote! Zares velike reči je po Tebi storil On, ki je vsegamogočen in sveto njegovo ime!

b) Druga cvetlica v venčku Marijnem je cvetlica ponižne prošnje do Marije, naj bi še zanaprej svojo mogočno roko nad nami deržala in nam zvesta mati bila. Tudi otroci imajo to prošnjo do svoje matere, kedar jo vežejo na njen god. Kako bi mi ne, ki smo tako revni, tako potrebni vsakoršne pomoči? Oj ko bi pomislili — ne samo koliko nevarnost nam od vseh krajev proti in našo pozemeljsko srečo podreti žuga! ko bi pomislili, kako malo, ja celo nič iz samih sebe da premoremo, posebno kar naše zveličanje zadeva; kakor hudo gromenje nam besede Zveličarjeve v ušesih donijo: „Veliko je poklicanih, pa malo izvoljenih.“ Ozka je steza in tesne vrata, ki v življenje peljejo, le malo jih noter pride; kako široka pa je cesta in kako prostorne so vrata v pogubljenje, le preveliko jih po tej prenesrečnej cesti hodi in se v peklenški brezden prekucne: zares, kdo ne bi se tresel straha in trepeta, kako se mu bode še godilo, ali se bo zveličal ali pogubil? Glejte v tej stiski se nam milo prikaže materno obličje Marijno, njen preljubi glas nas vabi in kliče za seboj v nebesa in nam upanje daje, da prej ali slej srečno dojdemo v ta srečni kraj, v svojo nebeško domovino.

Le eno nam je potrebno, da se ta naša želja spolni, prositi Marijo in se jej priporočevati, naj nam ona s svojo priprošnjo dostavi, kar naši slabosti manjka. Za kogar Marija prosi, ta se pogubil ne bo. Kdor Marijo za svojo mater ima, njemu je Bog sam mili Oče in Jezus predragi brat. Ako pa je Jezus naš brat, tedaj se Ga sodnika nimamo bati. On nas ne bo obsodil, temuč sprejel nas bode milostljivo in nas kakor sinove in hčere k Mariji pridružil. Zatorej naj bo cvetlica pohlevne prošnje spletena v rožni venček, ki ga danes Mariji darujemo. Nikoli ni bilo slišati, pravi sv. Bernard, da bi kedaj, naše upanje bilo goljufano ali osramoteno; kakor je Marija dosihdob za nas revne červiče prosila, tudi zanaprej še bo.

c) Še ena cvetlica se ne sme pogrešati v Marijnem venčku, in ta je cvetlica obljube in terdnega naprejšvetja, da hočemo vse svoje žive dni pridni Marijni otroci, zvesti služabniki prijatli božji biti. Neki mladeneč je svoje dni zlo razuzdano živel, pa potem se v največe sile in nevarnosti pripravil. Tedaj se spomni

Marije in jo prosi, naj mu bode dobra mati. Ona pa mu odgovori: „Bodi tudi ti Meni priden sin.“ Glejte, dragi kristjani! ta glas nam vsem velja! Hočemo, da bi naše vezanje Mariji vseče bilo, naj ji še ponudimo cvetlico pobožne obljube, da se hočemo vsega tvegati, kar Marijo žali in vse voljno storiti, kar ji veselje dela. Zatorej pristopite najprej vi otroci, mali in odraščeni in obljubite Mariji, da bote svojim telesnim staršem lepo vbogali, jih v časti in za ljubo imeli, jim njih življenja dni slajšali, njih starost pa polajšali.

Pa tudi vi, keršanski starši pristopite, in storite sveto obljubo, svoje otroke v božjem strahu izrežati, jih po zveličanski paši dobrega nauka zvesto voditi, ne jih razvajati, ampak tudi strahovati, ako so potrebni, jim skoz in skoz z lepim izgledom naprej hoditi, vsakega pohujšanja jih varovati in tako njih časno in večno srečo oskerbljevati.

Keršanski zakonski! Obljubite Mariji, da se hočete po svojem stanu zvesto ravnati, nikar zakonske postelje ne omadeževati, v lepem miru, v potërpežljivosti, prizanesljivosti in zastopnosti svoje zakonske leta preživeti in si eden drugemu angeljvarhi biti po potu sedajnega življenja.

Vi, keršanski predpostavljeni! obljubite Mariji, na svoje podložne skerbno paziti, jih od hudega odvracati in k dobremu napeľjevati, jim potuhe ne dajati, pa tudi jih pošteno in po keršansko imeti. Pa tudi vi, podložni, ki morate v strahu drugih živeti, pomislite, da se je Marija sama imenovala deklo Gospodovo, akoravno je bila kraljica vseh nebes; tudi vi jej obljubite, dolžnosti svojega težavnega stanu iz ljubezni do Boga zvesto in natanko spolnovati, s tem, kar vam po pravici gre, zadovoljnim biti, pokorščino skazovati svojim višim in se tako nebeške krone vredne storiti.

Vi, keršanski mladenči in dekleta, ki ste po svojem stanu najžlahtnejši Marijni otroci, rožni cvet v Gospodovem vertu, oј vas posebno prosim in zarotim v Marijnem imenu, prinesite jej v darilo svojo nedolžnost, ne dajte se oslepiti temu goljufivemu svetu, ne dajte se zapeljati, skerbite, da od vašega dekliskega venca nobena rožica odpadla ali zvenela ne bo, ampak lepo cvetela in zelenela ali do zakonskega stanu, če je božja volja, ali pa noter do hladnega groba.

Vi, kristjani vsi, vsake starosti, vsakega spola, vsakega stanu, obljubite Mariji, povsod in vselej po božjej postavi skerbno ravnati, od potu pravice nikar za en las ne odstopiti, Bogu najzvestejši služiti, kakor je mogoče in si tako nebeško krono spletati.

Še eno obljubo naj jaz v vašem imenu Mariji storim, da hočete odsihdob in do zadnjega zdiheľja pravi služabniki in častivci Marijni biti, Njeni prazniki naj vam bodo za Gospodovimi najljubši

v celem cerkvenem letu, ki jih hočete z največo častjo obhajati. Nobeden dan naj ne mine, brez da bi k časti Marije kakšno pobožnost ne opravili, angeljskega češčenja nikdar ne opuščajte, sveti roženkranc naj bo v vaših hišah domač, da ga, če ne vsak dan, tako vsaj zvečer o sabotah ali nedeljah žebrate. Praznujte Marijne godove posebno s pobožnim prejemanjem svetih zakramentov in prizadevajte si na vso moč, po Marijnih svetih stopinjah hoditi, njene lepe izglede posnemati in se tako kakor pravi Marijni otroci skazovati.

S k l e p.

Tako smo se tedaj prepričali, kako da imamo danes Marijo svojo mater vezati: s čedno dušno obleko posvetivne gnade božje se ji približati in ji zročiti žlahni venček dolžne hvaležnosti, otroške prošnje in svete obljube. Tako jej bo naše vezanje drago in ljubo in si bomo njeno materno ljubezen in prijaznost pridobili.

Kristjani, Marijni otroci! Preljubi slovenski romarji! Naj ne bo moja današnja beseda gluhiu ušesom govorjena; akoravno sem iz daljnih krajev priromal in vas malokaj poznam, sem vendar po duhovno vaš prijatelj in jako bi me veselilo, ako bi bil s svojo slabo besedo vsaj za eno trohico pripomagal k zveličanji vaših neumerjočih duš. Slovensko ljudstvo zavoljo svoje pobožnosti do Marije daleč okrog slovi, in svest sem si, da tudi vi ne bote za drugimi zaostali v počeščenji Marije device. Zatorej mojo današnjo besedo k časti Mariji si voljno sprejemite in jo v globočini svojega serca hranite, da bode kakor nebeško seme se izcimila, veselo dozorila in stoterni sad nosila za nebeške žitnice. Sladko ime Marijno naj bo vedno v vašem sercu in na vašem jeziku, hvala Marijna naj se po vaših hišah in poljih razlega, naj oznanuje nebeškim prebivavcem, da ste vi pravi sinovi in hčere Marije device; naj pa tudi vam Marijno serce prikloni, naj vam neprecenljivo milost božjo zadobi, da, kedar se vam prebritka smertna ura bliža in se kri v vaših žilah sterdi, vam Marija nebeška pomočnica na strani stoji in vaše duše pod svoje materno varstvo vzame; da, kakor ste svoje žive dni Marijo častili, tako tudi vaše imena z imenom Marijnim zapisane bodo v zlatih bukvah večnega življenja. Amen.

Homilija za 18. pobinkoštno nedeljo.

„Množice pa to viditi so stermele in častile Boga, kateri je dal tako oblast ljudem.“ Mat. 9, 8.

V v o d.

Ker so celó učenci Kristusovi pred prihodom sv. Duha le pičlo razumili nauke in dela svojega nebeškega učenika: ne bomo se čudili, da so drugi ljudje le Kristusa človeka častili, ne pa Kristusa Boga, ki je bil neviden za poglede človeških oči. Sicer so pa vendar množice Jezusovo oblast za kaj božjega imele, s katero je mrtvoudnega človeka ozdravil, dasiravno se jim On nič družega ni zdel, kakor človek; zato so stermeli, ker je Bog človeku tako oblast dal. Mi kristjani pa, ki smo na svet prišli še le po prihodu sv. Duha, kateri sveto keršansko cerkev razsvitljuje, da more vse dela in besede Jezusove do čistega razumiti in prav razložiti; mi ne najdemo nobene težave verovati, da je Jezus, ki je tako čudovitno ozdravil mrtvoudnega, ne samo človek, ampak da je Jezus pravi Bog. Le dobro pazite, ljubi moji! in poslušajte, kaj se je pri ozdravljevanji mrtvoudnega dogodilo. Dogodilo se je trojno čudežev, iz med katerih vsaki posebej priča, da je Jezus Kristus pravi Bog.

I. Kristus mrtvoudnemu grehe odpusti, kar le Bog more storiti.

II. Kristus pové farizejem, kaj mislijo, kar le Bog more storiti.

III. Kristus ozdravi mrtvoudnega naglo in brez zdravila, kar le Bog more.

R a z l a g a.

I. Kristus mrtvoudnemu grehe odpusti, kar le Bog more storiti.

„Jezus je stopil v čoln, ter se je prepeljal in je prišel v svoje mesto.“ Bilo je to mesto Kafarnaum, ki se je imenovalo njegovo mesto zato, ker je skrajni čas svojega življenja mnogokrat ondi bival in največ čudežev storil. „In glej! prinesli so mu mrtvoudnega ležečega na postelji.“ (Mark. 2, 4. Luk. 59, 18.) Bilo je čvetero mož, ki so prinesli bolnika do Jezusa, in ker jim je bilo težavno zavoljo velike množice ljudi v hišo priti, so ga znad strešne skoz luknjo na verh spustili v sobo, kjer je bil Jezus. „In ker je Jezus videl njih vero, je rekel mrtvoudnemu: Zaupaj sin! odpuščeni so ti tvoji grehi.“ Kdo je govoril te besede? Jezus Nazarenski. Bi se bil pa li prederznil Nazarenski Jezus, ki se je vsacemu zdel kakor sleherni drugi človek, tako govoriti, ako bi ne bil tudi pravi Bog.

Greh se stori, kedar človek ravna zoper božjo zapoved; greh je torej razžaljenje božje: tedaj razun Boga, ki se z grehom razžali, nihče ne more odpustiti razžaljenja božjega veličanstva. Če sem bil jaz ali ti razžaljen, ne more nihče drugi nego jaz ali pa ti tistemu človeku odpustiti, ki je mene ali tebe razžalil. Enako tudi Jezusu ni bilo mogoče grehe odpustiti in razžaljenju prizanesti, s katerim se je Bogu krivica delala, če je bil samo človek ne pa Bog in človek skupaj. Ker si tedaj Jezus očitno v pričo vseh ljudi oblast prisvojuje, grehe odpuščati, gotovo nima družega v mislih, kakor Jude in nas prepričati, ki beremo sveto evangelje, da je On Bog in človek skupaj, da je Mesija, od katerega je prerok Jezaija veliko sto let pred že prerokoval, da bo on „Bog in Bog z nami“. (Izaj. 7, 14, 9, 6.)

Ko je mertvoudni iz Jezusovih ust slišal tolažbepolne besede: „Zaupaj moj sin! tvoji grehi so ti odpuščeni“, bilo je gotovo njegovo serce polno veselja, ker še mi brez veselja ne moremo te prigodbe premišljevat. Neskončno dober mora vendar gospod Bog biti, da celó grešnika svojega sina imenuje. „Zaupaj moj sin“, ter mu grehe odpusti, predno ga grešnik za odpuščanje prosi. Noben grešnik in nobena grešnica tedaj ne sme zaupanja zgubiti; Bog ne bo nikogar iz pred svojega obličja pahnul, kdorkoli se poboljšati hoče. Zaupaj moj sin, zaupaj moja hči! odpuščeni so ti tvoji grehi, te besede bo slišal vsaki grešnik, ki je pripravljen grehe zapustiti. Dasitudi ne vidimo gospoda Jezusa na zemlji okoli hoditi: vendar je vsem grešnikom v tolažbo svojim apostolom in njihovim naslednikom, ki so duhovni, dal oblast grehe odpuščati v njegovem imenu; rekel je namreč enkrat Petru in potlej vsem apostolom: „Vse, karkoli bote na zemlji odvezali, bo tudi v nebesih odvezano“. (Mat. 16, 19, 18, 18.) Predno je šel v nebesa, je tudi djal: „Komur grehe odpustite, so mu odpuščeni.“ (Jan. 20, 23.) Grehe samo Bog more odpuščati, ali pa tisti, kateri ima oblast od Boga grehe odpustiti. Jezus Kristus je iz svoje lastne moči grehe odpuščal in duhovnom svoje cerkve dal oblast grehe odpuščati: torej je Jezus Kristus pravi Bog. Iz tega nam tedaj tudi mora jasno biti, kako moč ima zakrament svete pokore, ki je od Jezusa Kristusa od Boga samega postavljen. Kedar se svojih grehov odkritoserčno in skesano spovemo in od duhovna božjega odpuščanje prejmemo; nam ni treba več strahu imeti zavoljo starih grehov, ampak terdno smemo zaupati v Kristusove besede: „Zaupaj moj sin! odpuščeni so ti tvoji grehi“.

II. Kristus pové farizejem, kaj mislijo, kar le Bog more storiti.

„In glej! eni pismarjev so sami pri sebi rekli: Ta preklinja. In ko je Jezus videl njih misli, je rekel: Zakaj mislite hudo v svojih sercih?“ Pismarji so kaj dobro vedeli, da le Bog more grehe od-

pustiti. Ko so pa slišali, da Jezus grehe odpušča, morali so takole soditi: Jezus je ali Bog, ali pa preklinja Boga, ker se dela kar ni. Ker so pa njegovo sveto življenje poznali in toliko čudežev videli, ktere je storil v pričo njih, bi ga bili morali za Boga spoznati, če bi jih njih hudobno serce ne bilo slepilo. Dobro si pa tudi to-le zapomnite, da ga pismarji niso upali očitno tožiti, da Boga preklinja; ampak rekli so: „Ta preklinja“. Kako ljubeznivo je vendar Jezus ravnal s hudobnimi pismarji? Pove jim najskrivnejše misli, da bi spreobernil njihove hudobne serca. „In ko je Jezus videl njih misli, je rekel: Zakaj mislite hudo v svojih sercih?“ Kako vam je li pri sercu pismarji! če od tistega, ki je mertvoudnemu grehe odpustil, terdite, da Boga preklinja, kaj pa bote terdili od njega, ki vidi najskrivnejše misli vašega serca? Ali vam ta čudež ne priča dosti jasno, da je Jezus pravi Bog? To vas uči vaša lastna pamet, sicer vam pa tudi iz vašega zakona more znano biti, kaj je nekda Salomon rekel: „Da le Bog sam pozna serca ljudi.“ Glejte! Jezus pozna vaše serca, on vé in vam pove, kaj ste mislili; on tedaj ne preklinja; zakaj preklinjeavcu bi Bog ne bil razodel vaših misli; on je pravi Bog, ker sam od sebe vé vaše misli.

Lahko si mislimo, kako so se pismarji pogledovali med sebo, ko jim je Jezus povedal njih misli. Veseliti se smemo pri tej priliki, da se je Jezus za Boga povsod in vselej tako izverstno opravičil; zraven pa tudi očitanja Kristusovih besedi ne smemo pozabiti: „Zakaj mislite hudo v svojih sercih?“ Torej more človek tudi v sercu in v mislih grešiti; torej Bog gleda na naše serca in na naše misli. O! ne dajmo tedaj prostora v svojem sercu nobeni hudobni misli; nečimurne in prevzetne misli, nevošljive in lakomne misli, nečiste in nesramožljive misli, jezne in togotne misli, prazno-verne in sumljive misli, krivoverne in preklinjevalne misli, vse so hudobne, s kterimi se pred Bogom pregrešimo. Kedarkoli nas bodo takošne misli nadlegovale, moramo si naglo spomniti, kaj je Jezus faizejem rekel: „Kaj mislite hudo v svojih sercih?“ Ta dobra misel, ki nas spominja Boga, nam bo lahko hudobne misli pregnala.

III. Kristus ozdravi mertvoudnega naglo in brez zdravila, kar le Bog storiti more.

Zveličar se opravičuje in pristavi še te-le besede: Kaj je ložej reči: Odpuščeni so ti tvoji grehi, ali reči: Vstani in hodi? Da pa veste, da ima sin človekov oblast na zemlji grehe odpuščati (reče tedaj mertvoudnemu): „Vstani, vzemi svojo posteljo in pojdi na svoj dom.“ To je tedaj tretji čudež, ki poterjuje perva dva, ki osramoti pismarje in ki bomo z njim tudi mi v svoji veri poterjeni.

Največi čudež je gotovo tisti, s kterim Jezus mertvoudnemu človeku grehe odpusti; zakaj težavnejši je dušo greha očistiti, kakor

bolno truplo ozdraviti; ali nevidnega čudeža farizeji ne verjamejo, ampak kolnejo na tihem. Ganljivo je bilo slišati, da Jezus tudi misli človeka vé; gotovo je seglo pismarjem v serce, ko so videli, da Jezus njih dušo in serce pozna skozi in skozi. Ko je pa Jezus djal: „Vstani in pojdi“, in ko vsled teh besedi mertvoudni zdrav s postelje vstane in posteljo na svoje rame zadene, katero so pred nosili štiri možje, ter nese na svoj dom, je bilo čudom čudoma vse prepričano, da je Kristus več kakor človek, da je Bog. Mertvouden je bil hrom na vseh udih. Če bi ga bil ozdravljaj kak človeški zdravnik, bi bil potreboval mnogo zdravil in mnogo časa. Nebeški zdravnik ga je pa ozdravil nevtegoma brez zdravil. Sveti možje, ki so v starem in novem zakonu čudovito bolnike ozdravljali, jih niso ozdravili s svojo lastno močjo, ampak s pomočjo božjo, ki so jo s pobožno molitvijo izprosili od zgoraj: Jezus pa ni molil predno je ozdravil mertvoudnega človeka; ampak zapovedal je le, naj bo ozdravljen, in bil je ozdravljen pri tej priči in pokazalo se je očitno, da ima Jezus oblast čez smert in življenje, da je Jezus naš Gospod in naš Bog. Ker je tedaj Jezusova beseda tako mogočna bila, ko je djal: „Vstani, vzemi svojo posteljo in pojdi domu“, bo gotova mogočna tudi beseda: „Bodi potolažen moj sin! odpuščeni so ti tvoji grehi“. Njegova čudovitna oblast in moč pri ozdravljevanji mertvoudnega človeka nam spričuje tudi, da ima moč in oblast grehe odpuščati na zemlji Sin človekov in da ni samo človek, ampak Bog in človek skupaj.

Ali ne bote veseli, ljubi moji farmani! v svojem sercu, če premislite lepoto naše svete vere, ki od vseh strani priča, kaj je Kristus? Ostanimo tedaj zvesti svoji veri, ne dajmo se slepiti posvetnim modrijanom, ki vero zaničujejo zato — ker se zoperstavlja njih hudobnemu življenju.

Kdor lepo keršansko živi, mu vera ne bo nikdar napotja delala. Kedar pride terpljenje in se približa smertna ura hudobni človek obupa: pobožnemu kristjanu pa daje vera tolažbo v nesreči in napolnuje s sladkim upanjem njegovo serce, kedar je treba stopiti čez prag življenja v večnost, ker se nadja, da bo za kratko terpljenje unstran groba prejel večno veselje. Amen.

Pridiga

pri blagoslovljenji popravljene in olepšane cerkve v Šent-Rupertu na Dolenskem

25. listopada 1855; gov. J. R.

(Konec.)

Ne le božjih, ki jih je sam Bog dal in oznanil, ampak tudi tiste zapovedi, ktere je cerkev dala, moramo spolnovati. Jezus je djal: Če kdo cerkve ne posluša, naj ti bo, kakor nevernik ali colnar.

Po 1. in 2. zapovedi posvečuj, kakor nedelje, tudi vse od cerkve postavljene praznike. Bodi, ako nisi pravično izgovorjen, ob nedeljah in praznikih spodobno in v Bogu zbran pri celi sveti maši. Koga ne obleti sveta jeza, kedar sliši ali bere, da so Judje prav takrat Jezusa zasmehovali in se mu v obraz pačili, ko je za grehe vseh ljudi med neznanimi bolečinami na križu umiral? Največega dobrotnika ljudi ne le moriti, ampak v smertnih težavah še zasramovati, in umirajočemu v lice smejati se, večja gerdoba se pač misliti ne da! Kdor se med sveto mašo, ko Jezus svojo na križu opravljeno daritev ponavlja, nespodobno vede, baha, smeja ali pogovarja, posnema Jude v njih hudobiji in se pači Jezusu, svojemu Zveličarju. Da boš vselej spodobno in v Bogu zbran pri sveti maši, misli si, da med sveto mašo prav pod Jezusovim ker-vavim križem stojiš.

Bodi tudi ob nedeljah in praznikih pri pridigi in kedar je moč, tudi pri keršanskem nauku. Beri kake svete bukve; premišluj razodete resnice, zlasti od štirih poslednjih reči; pripravi se k spovedi in za sveto obhajilo; moli sveti križev pot; obišči kakega bolnika ali pobožnega človeka svojega spola; stariši in gospodarji izprašujte svoje domače od pridige in keršanskega nauka, in jih tudi sami keršanski nauk učite; ali se sicer v Bogu, tedaj nedolžno razveselujte, ter nikar ne pozabite, da je štiri in dvajset ur, od pol noči do polnoči nedelja ali praznik, in da je ves ta čas treba z bogaboječimi deli in mislimi doprinašati.

3. Se od cerkve zapovedane čase radi postimo. „Postimo se“, govori sv. Avguštín, „da ne bomo grešili; postimo se, če smo grešili, da se bomo spokorili“. — Sv. Bazilij tako piše: „Ker se nismo v Adamu postili, smo bili iz raja izgnani; torej se postimo, da spet v raj pridemo, ne v pozemeljski, temuč srečniši — nebeški raj.“

4. Zapovedi ne spolnujte samo po čerki, da bi le enkrat k spovedi šli, temuč po duhu, da jo tudi med letom kterikrat opravite. Hišo večkrat pometete, obleko večkrat operete, zakaj bi tedaj tudi svoje z mnogimi grehi omadeževane duše večkrat ne

očistili v zakramentu svete pokore? Vam je li več na svoji hiši in obleki, kakor na svoji neumerjoči in po božji podobi ustvarjeni duši ležeče?

Prejemajte ne le o velikonočnem času, temuč tudi večkrat skoz leto zakrament sv. rešnjega Telesa; ker vam brez te nebeške hrane ni mogoče ohraniti svojega dušnega življenja. Jezus, večna resnica, pravi: „Resnično, resnično vam povem: Ako ne bote jedli mesa Sinu človekovega, in pili njegove kervi, ne bote imeli življenja v sebi.“

O ljubi očetje in gospodarji, kateri ves ljubi teden Adamov težek jarm nosite, ki v potu svojega obraza sebi in svojim ljubi kruhek pridelujete, ki pod težo truda in dela omagujete; ki od nepoterpežljivosti premagani svoje usta že h kletvi odpirate, ki ste zavolj reve in potrebe se že živeti naveličali: o prejemajte večkrat pri sv. obhajilu Gospoda življenja, in ž njim pokrepčani pojdete z veseljem na svoje delo, in voljno bote težo in soparco dneva prenašali, ter s kruhom si tudi nebesa prislužili.

Keršanske matere in gospodinje! ki ste z mnogimi težavami obdane, ki enega otroka na rokah, enega pri roci seboj vlačite; ki pri svojem čmernem možu in svoji nagajivi družini veliko terpite: o pojte večkrat k Gospodovi mizi, in kmalo se bo vaše od truda, pota in skerbi omračeno obličje razjasnilo; vaše žalostno serce se bo s tolažbo napolnilo, in z veseljem bote spolnovale dolžnosti svojega težavnega stanu. — Keršanski sinovi in hčere! pristopite večkrat k angeljski mizi. Zakrament svete pokore dušne rane celi; zakrament sv. rešnjega Telesa pa hudo poželjivost gasi. Najčistejše Jezusovo telo vam bo dalo in ohranilo deviško čistost. Najčistejša Jezusova kri bo vašo spačeno kri očistila. Od angeljske mize se bote kakor angelji vernili, z angelji se Boga držali; z angelji Boga čez vse ljubili in v Bogu svoje edino zveličanje našli. — Ubogajte tedaj vsi Jezusa, kateri posebno, kar sv. obhajilo zadeva, pravi: „Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi in jaz vas bom poživel in pokrepčal.“

5. V adventu in velikem postu so očitne ženitnine prepovedane; obhajajte pa tudi v pripuščenem času ženitnine vselej spodobno in spošteno; ne terpite takrat in nobenkrat nesramnih burk in maliških šem in pregrešnega ali tudi le nevarnega razveseljenja. Zmed drugih vzrokov je tudi zato tako malo srečnih zakonov, ker je malo nedolžnih ženitnin.

Bog sam je mnogotere stanove na svetu vpeljal, in hoče, da so nekteri spredniki, nekteri podložni; nekteri rokodelci, nekteri vojšaki; hoče tudi, da vsak po svojem stanu, v kterega je poklican, živi, — da spolnuje dolžnosti svojega stanu.

Sprednikom pravi Bog: Skerbite za časno in večno srečo svojih podložnih; branite pravične, vstavljajte in strahujte hudobne. Svetite jim z lepim zgledom; besede le majejo, zgledi za sebo vlečejo.

Podložnim pravi Bog: V vseh pravičnih rečeh bodite pokorni svojim višim, ker so od Boga čez vas postavljeni, in si pogubljenje nakopa, kateri se jim ustavlja.

Rokodelcem in poslom pravi Bog: Delajte pridno in zvesto; če tudi vas gospodar ne vidi, vas vidi božje oko; varujte njegove škode in skerbite za njegov prid in dobiček, ker vam zavolj tega jedilo daje in plačilo. Delavcem plačilo utergovati ali zadrževati, je v nebo vpijoča krivica; plačilo prejemati in ga ne zaslužiti, je tatvina.

Sv. pismo pravi: „Prišli so tudi colnarji do Janeza, da bi kerščeni bili, in so mu rekli: Učenik! kaj nam je storiti? On pa jim je rekel: Nič več ne terjajte, kakor vam je postavljeno. — Vprašali so ga tudi vojšaki rekoč: Kaj pa naj mi storimo? Jim reče: Nikogar ne tepite, nikomur krivice ne delajte in dovoljni bodite s svojo plačo.“

Ker pa človek iz svoje moči nič dobrega storiti, tedaj ne božjih, ne cerkvenih zapoved in tudi dolžnost svojega stanu spolnovati in se greha in zlega obvarovati ne more, torej povzdigujte pogostoma svoje roke in serca k Očetu v nebesih, ter ga prosite potrebne pomoči, in pobožno molite. Molite posebno zjutraj in zvečer, pred jedjo in po jedi, v skušnjavah in grešnih nevarnostih in kedar angeljsko češčenje zvoni, ter se priporočujte v priprošnjo božje in naše matere Marije in družih svetnikov. „Terkajte in odperlo se vam bo; prosite, in prejeli bote. Vse, karkoli bote Očeta v Jezusovem imenu prosili, vam bo dal.“

Ako bote s pomočjo božjo tako, kakor je bilo zdaj rečeno, božje in cerkvene zapovedi, kakor tudi dolžnosti svojega stanu zvesto spolnovali, blagor vam! Najlepši kinč bote svoje olepšane farne cerkve in v božjih očeh veliko vredniši, kakor pozlačene podobe angelov in svetnikov. Veselo upanje bote imeli, da, kakor se prej ali potlej obod vašega telesa razpade, — vaša pozemeljska hiša podere, vas bo Bog vzel v drugo in lepšo hišo, ktera ni s človeškimi rokami storjena, in ne bo nikdar več razdrobljena; vas bo sprejel v nebeško mesto Jeruzalem, ktereга zid je iz dražih biserov, in ulice iz čistega zlata; ktereга obteka bister potok vsega veselja in kjer raste drevo življenja, drevo vseh sladnost in prijetnost; v mesto, kjer ni ne lakote ne žeje, ne mraza, ne vročine; ne joka, ne bolečine; ne žalosti, ne smerti; v mesto, kjer bo Bog sam vaša svitloba, vaše bogastvo, vaše veselje in zveličanje skoz vso nezimerno večnost. Amen.

